

Naročnina
za države SHS:
do praklica,
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostopna celina vsa mal
oglas po Din. 1 — in Din. 150,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 4 —, poslana id.
po Din. 1 —.
Pri večjem naročilu popust.
Izjaja vsak dan izven
ponedeljka in četrta po praz-
niku ob 3. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kupci se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 29, uprava. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošte hran.
Ljubljanske št. 850 na naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7.583, praško in dunaj. 24.797.

Zahvala volivcem.

Slovenski narod je z volitvijo dne 18. marca nedvomno pokazal, da hoče samo politiko, ki mu pripori v mejah te države samostojnost in neodvisnost. Odklonil je vse stranke, v katerih ni videl jamstva, da mu omogočijo njegovo avtonomno življenje. Katastrofalno, liki mogočna povodenj, je izbrisala narodova nevolja in nezadovoljnost s površine zemlje one stranke, ki niso hotele razumeti slovenske duše.

Belgradu je slovenski narod naznanil dne 18. marca svojo neupogljivo voljo, da noče nič vedeti o vsiljenem centralizmu, o njegovi koruptni upravi, o njegovem nerazumevanju slovenskih potreb, o njegovi nesposobnosti in počasnosti. Slovenski na-

Bog živi slovenski narod!

Za narodne poslante SLS:

Dr. Anton Korošec,
načelnik SLS.

Po sijajni zmagi.

Volitve za narodno skupščino 18. t. m. so ustvarile popolnoma jasno situacijo v toliko, da so v Sloveniji in v hrvatskih deželah, kjer je ljudska volja prišla primeroma najbolj svobodno do veljave, podale nedvoumni dokaz, da sta slovenski in hrvatski narod v svoji celoti odločno za preuredbo države na temelju čim širše politične samostojnosti teh dveh narodov, najsižebo na avtonomistični, federativni ali konfederativni podlagi.

Vse druge stranke, ki imajo na svojem programu s frazo jugoslovanstva oviti centralizem, unitarizem, integralizem, ali pa so se v zadnjem času, ko jim je začel klenkati mrtvaški zvonec, skrile za »decentralizacijo«, »široko samoupravo« in podobna neodkritosrčna gesla, leže strte v prahu.

V Sloveniji je ljudstvo s temi strankami sploh pomedlo, kajti ljubljanski mandat so si demokrati rešili samo s kompromisom z brezposlednimi ostanki nekdanje narodno-napredne stranke in s pomočjo narodnih »socialistov«, istotako je hrvatsko ljudstvo oddalo svoje glasove po pretežni večini za Radića.

Nihče se ne more več v Belgradu sklicevati na to, da so v Sloveniji in Hrvatski politični nazori ljudstva deljeni, da med njimi vlada velika razcepljenost, da samo prav ne ve, kaj hoče. Slovenski narod je z eno mirno in odločno potezo izbrisal s politične deske samostojne, radikalne vsiljivce in od njih najetega Šusteršiča, ki leže zdaj vstrje z demokrati, narodnimi socialisti ter Novačanom kraj ceste; tudi socialisti raznih barv so silno padli in ne bodo v parlamentu po nikomer iz Slovenije zastopani. Če bo Pucelj poleg Reisnerja in dveh Radićevcev v Belgradu tudi predstavljaj poslanca iz Slovenije, bo to združeno z zavestjo, da je izmed njih edini dobil mandat le po milosti posebnega določila volivnega zakona kot ostankar brez količnika, v čemer je enak nemškemu zastopniku iz Slovenije.

S svojimi 21 poslanci od 28 bo SLS v parlamentu upravičeno edina prava zastopnica slovenskega ljudstva kakor bo Radić, naj gre v parlament ali ne, lahko rekel, da 70 poslancev hrvatske seljaške republikanske stranke istinito predstavlja veliko večino hrvatskega naroda iz Banovine, Bosne in Dalmacije, kajti desetorica demokratov, ki je v hrvatskih deželah izvoljena, ima za seboj kvečjemu nekaj uradništva, mestne inteligence in Srbe, radikali pa so izvoljeni skoro izključno med Srbi, kajti v Dalmaciji so si med Hrvati pridobili par glasov le s podkupovanjem na račun ljudske bede.

Slika, ki so jo podale volitve o politični opredeljenosti Slovencev in Hrvatov, je torej jasna; tako jasna, da bolj biti ne more.

rod hoče za bodoče sam s seboj upravljati.

Slovenski narod je izrekel dne 18. marca tudi obsodbo nad režimom, ki ni imel smisla ne za kmeta ne za obrtnika ne za delavca, ki niti za svoje nameščence ni skrbel, da uteši njih vsakdanje potrebe.

Odločen je bil nastop slovenskega naroda dne 18. marca. Tako govori narod, ki je kruto prevaran v svojih nadah, užaljen v svoji časti in voljan priboriti si boljše dni in naj velja, kar hoče.

Izvoljena delegacija Slovenske Ljudske Stranke, kateri je slovenski narod za bodoče poveril zastopstvo svojih interesov, je ponosna na izraženo zaupanje in polna zahvale. Storila bo vse, da svojo zahvalo izkaže tudi z dejanji.

Ne samo kmetске mase in večina delavstva, tudi velik del inteligence v Sloveniji je oddal 18. marca svoje glasove Slovenski ljudski stranki.

Radikali, ki so trdno upali, da s podkupovanjem, korupcijo in opajanjem volivcev dobe namenjena dva mandata, so sramotno potolčeni in so vlovili nekaj glasov le med kočevskimi Nemci; slovensko ljudstvo jim je enkrat za vselej pokazalo vrata iz Slovenije, kamor kot vsiljivi tuji s svojim vele-srbskim centralističnim programom ne spadajo.

Tudi strahoviti poraz Šusteršičev, ki ni mogel zbrati okoli svojega slavnega imena več kot 800 mož, dasi je obujal spomine na meso in mast med vojno, je poraz centralistične misli, kateri se je la mož iz maševalne pohlepnosti pod lažnivo firmo »samouprave« zapisal.

Slovensko ljudstvo zahteva v okviru države svojo politično in gospodarsko samostojnost kot enakopraven faktor s Hrvati in Srbi, odklanja vsakršno nadoblast kateregakoli naroda v državi in odklanja tudi vsako drugo lažnivo firmo »samouprave«, ki se ne krije z zakonodajno politično-gospodarsko samovlado Slovenije. Hoče pa državo, ki bo nazunaj močna ter skupne smernice v zunanji, carinski in trgovinski politiki v prosep celotnega državnega telesa, kakor je to v ustavnem načrtu SLS. Od tega SLS ne bo niti za las odstopila. Z eno besedo: Slovenci in Hrvati v tej državi nočejo biti od nikogar vladani, oziroma nadvladani, ampak hočejo sovladati kot enaki z enakim, kar pa ni mogoče v kakšni neobstoječi, nenaravni in brezsmiseln jugoslovanski mešanici, ampak le v svobodnem sporazumu med tremi politično in kulturno popolnoma opredeljenimi enakoveljnimi narodi: Slovenci, Hrvati in Srbi.

To je jasno.

Jasno pa še ni, kaj misli Belgrad.

V Srbiji so bili v veliki večini izvoljeni radikali in sicer Pašičeve struje, dočim je Stojan Protić podlegel. Kako so si to večino pridobili, je drugo vprašanje, ki nas manj zanima. Radikali so dosedaj v zvezi s približevčevskimi demokrati vladali državo po velesrbskem konceptu. Smatrajo se za predstavnike srbskega ljudstva, so stali na stališču, da so Srbi v Jugoslaviji gospodujoči narod, ki so si Slovence in Hrvate osvojili, bili smo jim bolj kolonija nego integralen politično enakopraven del države in smatrali so prečanski del le bolj kot vir dohodkov, s katerimi naj si Srbija pomore, ne da bi nam od tega kaj vračali za lastno gospodarsko in kulturno povzdigo ter napredek. Te metode so bile od dne do dne hujše in zadnje čase smo vsled tega začeli rapidno propadati.

Zdaj so radikali izvedeli, da mora bititemu konec, da si Slovenci in Hrvati takega ravnanja ne damo več depasti in da bomo kot en mož stali za svoje narodne, politične, kulturne in gospodarske pravice. S plačanci, prodanci in izdajavci, najetimi od centralizma, smo pomedli. Belgrad naj se torej izpametuje, če hoče.

Slovensko ljudstvo je povedalo svojo voljo.

Hrvatsko tudi.

Zdaj je vrsta na predstavnikih srbskega naroda. Ako hočejo z namislo razuma za podlagi popolne politične enakopravnosti — dobro. Dobro za nas, dobro za Hrvate, dobro za državo. Ako ne, bo borba trajala dalje, bo še hujša, klonilo pa slovensko ljudstvo svojega tilnika ne bo nikdar!

Pod zastavo SLS bo šlo naprej do končne zmage.

Posvet radikalnih ministrov.

RADIKALI MISLIJO NA POGAJANJA. — USODA MINISTROV ZA KOLONIJE.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Danes dopoldne so se sestali pod predsedstvom Nikole Pašića radikalni ministri, da se posvetujejo o novo nastalem položaju in o možnosti dela v novem parlamentu. Sklenili so, da se bodo najprej pogajali z Radićem. Ako bi ta pogajanja ne uspeła, pričakuje Pašić, da bodo vstopili v radikalni klub turški poslanci iz Južne Srbije (džemijet), poslanec srbske stranke in Nemci,

tako da bi štel 129 poslancev in imel absolutno večino v parlamentu, če Radić ne pride v Belgrad.

V političnih krogih se največ razpravlja o tem, bo-li Radić prišel v Belgrad ali ne. Parlament se bo sestel 16. aprila ob 9. uri dopoldne. Doslej še ni določeno, če bodo ministri, ki niso izvoljeni, ostali v vladi. Minister Šerić je danes brzojavno podal ostavko.

Izid volitev.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Po naknadnem uradnem poročilu notranjega ministrstva so dobili v celi državi: Radikali 107, džemijet 13 (moslimi v južni Srbiji), demokrati 51 (1 mandat je še sporen), Radić 70, SLS 21, dr. Spaho 18 (1 mandat je še sporen), zemljoradniki 9, socialni demokrati 3, Nemci 8, Drinković-Trumbić 2, SKS 1, Romuni 1, črnogorski avtonomisti 2, Bunjevci 3 (1 mandat je še sporen), in srbska stranka 1 mandat.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Po uradnem poročilu notranjega ministrstva so volivni izidi po pokrajinah sledeči:

Srbija in Južna Srbija (z Belgradom): Radikali 66, demokrati 32, džemijet 13, zemljoradniki 2, skupaj 113.

Črna gora: Radikali 3, demokrati 2,

avtonomisti 2, skupaj 7.

Bosna in Hercegovina: Radikali 13, srbska stranka 1, zemljoradniki 6, dr. Spaho 18, Radić 9, en mandat je še sporen. Skupaj 48.

Hrvatska in Slavonija (z Zagrebom): Radić 52, demokrati 10, radikali 6. Skupaj 68.

Slovenija: Slovenska ljudska stranka 21, Radić 2, demokrati 1, SKS 1, Nemci 1, skupaj 26.

Dalmacija: Radić 7, radikali 5, demokrati 1, Drinković 2. En mandat je še sporen. Skupaj 16.

Vojvodina: Radikali 14, demokrati 5, socialni demokrati 3, bunjevci 3, Romuni 1, zemljoradniki 1, Nemci 7. En mandat (bunjevski) je še sporen. Skupaj 35.

Poslanci iz Slovenije.

Včeraj, dne 20. t. m. je glavna volivna komisija za Kranjsko končala svoje delo. Ugotovila je sledeče:

Volilo je 72.227 volivcev. Dobile so
Slovenska ljudska stranka 48.497 glasov
Samostojna 6.470 »
Narodna ljudska (Šusteršič) 743 »
Narodno socialna 1.259 »
Demokrati 5.981 »
Socialistična (Perič-Makne) 5.708 »
Radikali 2.126 »
Socialisti (Borac) 1.443 »

Količnik znaša 6566.

Od SLS so izvoljeni:

1. Dr. Anton Korošec,
2. prof. Anton Sušnik,
3. dr. Franc Kulovec,
4. Ivan Stanovnik,
5. Jože Gostinčar,
6. Janez Brodar,
7. Ivan Strein,
8. Franc Kremžar,
9. Karel Škulj.

Od SKS je izvoljen:

Ivan Pucelj.

V Ljubljani je izvoljen:

Josip Reisner.

Glavne volivne komisije končale svoje delo.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Danes zvečer so vse glavne volivne komisije v volivnih okrožjih končale svoje delo. Predsedniki teh komisij so že odpotovali v Belgrad, da poročajo državnemu odboru, ki bo nato kontroliral volivne rezultate. Državni odbor se bo sestel še ta teden, da bo verificiral mandate in proglasil poslance za izvoljene.

POSLANCI DIVJAKI.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Po sedanji kombinaciji pričakujejo, da bo poslanec srbske stranke v Bozni vstopil v rad. klub, romunski poslanec pa v dem. klub. (Tudi poslanec Pucelj si bo moral izbrati in iskati klub, v katerega bo vstopil, ker klub enega samega je popolnoma brez-pomemben. Op. ured.)

Naročajte „Slovenca“!

Pribičević — Davidović.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Volilni rezultati so predmet splošne debate. Belgrad je z volivnim izidom zadovoljen. Kar se tiče Slovenije, ni nihče pričakoval tako odločne odgovora Belgradu. SKS sploh nihče ne omenja. Nasprotstvo med Davidovićem in Pribičevićem se poostrejuje. Danes so došli v Belgrad nekateri demokrati poslanci. Davidović je imel sestanek s svojimi pristaši, Pribičević pa s svojimi. Pribičevićeva skupina šteje 22 poslancev, ostali demokrati poslanci so pristaši Davidovića. Čuje se, da se skuša Pribičević zopet približati radikalom. Volivni izid je decimiral zemljoradnike, ki so pričakovali najmanj 40 do 45 mandatov, optimisti celo 80 do 90, dobili so pa samo 9 poslancev. Od dosedanjih strank so popolnoma propadli republikanci, komunisti in narodni socialisti, ki niso dobili nobenega mandata.

Polom bank »Bohemia«.

Praga, 20. marca. (Izv.) Izgube pri banki »Bohemia« znašajo nad 60 milijonov čeških kron. Vlada ni voljna zavodu pomagati.

Ustavna borba v Rumuniji.

Bukarešta, 20. marca. (Izv.) Opozicijske stranke so danes predložile veliko protestno zborovanje proti ustavnemu načrtu. Ko so zborovali, hoteli iti v mesto demonstrirati, jim je močan policijski kordon zabranil pot.

Anglija za nove državne zveze.

Pariz, 20. marca. (Izv.) »Echo de Paris« javlja, da je angleško javno mnenje zaradi splošnega položaja v Evropi zelo vznemirjeno. Angleška vlada pripravlja baje več načrtov za vzdrževanje držav in propagira na eni strani angleško-francosko-belgijsko zvezo, na drugi pa češko-poljsko-romunsko, h kateri bi pristopila tudi Grčija.

Iz Poruhrja.

Koblentz, 20. marca. (Izv.) Zaradi atentata na Smeetsa je medzavezniška komisija sklenila kot prvo kazen odstavitve policijskega ravnatelja v Kölnu, če pa se krivci ne izsledijo, bo naložila mestu še občutno denarno kazen.

Pariz, 20. marca. (Izv.) Finančni minister Delastere je v zbornici ugotovil, da znašajo okupacijski stroški za armado v Poruhrju za 4 mesece 160 milijonov fr.

Düsseldorf, 20. marca. (Izv.) Dijaka Zimmermanna, ki ga smatrajo za vodjo nacionalističnega gibanja v Poruhrju, so danes zaprli.

Berlin, 20. marca. (Izv.) General Fournier je dal v Essenu nabiti lepake, v katerih naznanja, da bo mestu naložil občutno globo, če ne izsede povzročiteljev raznih sabotažnih aktov.

LENINOVA BOLEZEN.

Helsingfors, 20. marca. (Izv.) Stanje Leninovo se trajno boljša.

ZA SVOBODO DELAVSTVA.

Cardiff, 20. marca. (Izv.) V premogovnikih v Walesu proti izbruhni štajk, ker hočejo vse rudarje prisiliti na vstop v unijo.

MORILEC GROFA TISZE UMRL.

Pešta, 20. marca. (Izv.) Morilec grofa Tisze je danes umrl v ječi na jetiki.

RAZISKOVALEC FARAONOVH GROBOV OBOLEL.

Kairo, 20. marca. (Izv.) Lord Carnarvon, ki je odkril grob faraona Tutankamena, je nevarno obolen na zastrupljenju krvi.

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 38 Angleški pisatelj H. G. Wells. — Poslovenil — e — (Dalje).

Potočič se je za hip obotavljal, nato pa se ulil čez rob, nekam v globočino, odkoder ni bilo čuti več glasu o njem.

Globoko, globoko spodaj je ležal modrikast sijaj, — kakor modrikasta megla, — nepreračunljivo globoko pod nami.

In pred nami je zevala črna, prazna tema —, le nekaka deska je ležala na robu prepada, segala v temo in izginjala v njej. Topel zrak je vel iz globočine.

Stala sva na robu, kolikor sva si upala blizu, in gledala v modro se blesteče brezno. Naš vodja je pristopil in me je potegnili za roko.

Nato pa me je izpustil, stopil na brv, pogledal na me in ko je videl, da ga opazujeva, je šel naprej po brvi, varno kot da je na varnih tleh mesečevih. Nekaj časa sem ga še jasno videl, nato le še kot modrikast madež in nazadnje je izginal v temi.

Molk je zavladal.

»Menda —,« je začel Kavor.

Se eden selenitov je stopil na brv, naredil par korakov in gledal na naju. Njegovi tovariši so stali krog naju, pripravljeni, da nam sledijo. Naš vodja se je spet prikazal iz teme. Prišel je, da vidi, zakaj niso šla za njim.

Opatija, 20. marca. V seji paritetne komisije 17. t. m. je končno prišlo na plan vprašanje o konzorciju, pod katero obliko hočejo Italijani Delto in Baroš za vsako ceno združiti z Reko. Prodl je predlog, da naj jugoslovanska in italijanska delegacija izdelata in predloži vsaka svoj načrt o sestavi, delokrogu itd. konzorcija. Na ta način se bo najhitreje pokazalo, katere so skupne in katere nasprotujoče si točke obeh stališč. Ne more biti dvoma, da so ta predlog forsirali Italijani, ki potiskajo jugoslovansko delegacijo neizrečeno previdno, a tembolj vztrajno na pot, na kateri jo hočejo imeti. Po italijanskih vesteh je jugoslovanska vlada načelno že pristala na konzorcij, gre le še za zavarovanje čim večjih praktičnih interesov Jugoslavije. Med drugim zgradi Jugoslavija na Brajdici veliko železniško postajo.

V seji 18. t. m. so italijanski delegati v razpravi o 2. točki svetomargeritskega dogovora vztrajali na stališču, da spada pod razsodišče švicarskega predsednika, ako sporazuma ne bo mogoče doseči, samo določitev meje, ne pa druga vprašanja. To stališče so jugoslovanski delegati odklonili.

Volivni izidi v državi.

V hrvatskih županijah je Radić po podatkih hrvatskih listov dobil 802.211 glasov, ostale stranke pa skupaj 116.359 glasov. Radić je tedaj dobil 70% vseh oddanih glasov. Radikali so na Hrvatskem dobili 36.416, demokrati pa 65.551 glasov. Ostali glasovi se razdele na 11 strank. — V teh županijah je dobil Radić po poročilih zagrebških listov 50 mandatov, demokrati 10, radikali pa 6 mandatov.

V modruški županiji je izvoljenih 1 demokrat in 5 Radićevcev, v Bjelovaru 1 demokrat in 7 Radićevcev, v Varaždinu 1 demokrat in 9 Radićevcev, v Virovitici 1 radikal in 6 Radićevcev, v zagrebški županiji 1 radikal, 2 demokrata in 10 Radićevcev, v Liki 8 demokrati in 2 Radićevca, v Požeju 1 demokrat in 6 Radićevcev, v Sreemu 4 radikali, 1 demokrat in 5 Radićevcev.

V Zagrebu je dobil Radić 6715 glasov, 8 ostalih strank pa je dobilo skupaj 11.064 glasov. V Zagrebu je Radić dobil oba mandata.

Skupaj je tedaj Radić dobil v Hrvatski in Slavoniji 52 poslancev, demokrati 10, radikali 6.

V Bosni in Hercegovini je izid naslednji: Banjaluka: 4 radikali, 3 zemljoradniki, 1 Radić, 2 Spaho. — Bihać: 2 radikali, 2 zemljoradniki, 1 Spaho. — Mostar: 1 radikal, 4 Radić, 2 Spaho. — Sarajevo: 2 radikala, 1 Radić, 5 Spaho. — Travnik: 2 radikala, 2 Radić, 2 Spaho. — Tuzla: 2 radikala, 1 zemljoradnik, 1 Srpska stranka, 1 Radić, 5 Spaho. — Skupno bi tedaj, če so poročila točna, bili dobili v Bosni in Hercegovini radikali 13, Radić 9, Spaho 17, zemljoradniki 6, Srpska stranka pa 1 mandat. Pripomniti je, da je nekaj mandatov spornih in nedoločenih.

V Dalmaciji je položaj sledeč: V južni Dalmaciji: 2 radikala, 1 demokrat, 7 Radić. — V severni Dalmaciji: radikali 3, dr. Drinković in dr. Trumbić. Skupaj tedaj v Dalmaciji 5 radikalov, 1 demokrat, 7 Radićevcev ter Drinković in dr. Trumbić.

V Vojvodini: Velika Kikinda: Radikali 2, demokrati 2, zemljoradnik 1, Nemca 2, socialist 1. — Pančevo: Radikali 4, demokrati 2, Rumun 1. — Subotica: Radikali 3, Bunjevca 2, socialist 1. — Novi Sad: Radikali 4, Nemca 2. — Sombor: Radikali 2, Bunjevec 1, Nemci 3, socialist 1. — Skupaj 15 radikalov, 7 Nemcev, 4 demokrati, 3 katoliški Bunjevci, 3 socialisti, 1 Rumun, 1 zemljoradnik.

Pogajanja v Opatiji.

Italijani so tudi v tej seji stali v ospredje vprašanje luškega konzorcija, vendar brez željenega uspeha. O seji niso izdali nikakega uradnega poročila.

Po seji sta italijanska delegata Gentili in Mazzucco odpotovala v Rim poročat.

19. t. m. ni bilo seje. Predsednik italijanske delegacije Quartieri in tajnik Casati sta se popoldne z jugoslovanskimi delegati na jugoslovanski ladji odpeljala na ogled od morske strani.

Italijanski delegati so tudi v trajnem stiku z reškimi eksperti.

Opatija, 20. marca. Italijanski listi pišejo, da je absurdno misliti, da bi Italija privolila v to, da se Reka za svojo zvestobo do Italije kaznuje. To bi se zgodilo, ako se Delta in Baroš odtrgata od nje in s tem zapečati njena usoda. Kajti Jugoslavija bi se potem posluževala pač samo baroške luke in Reka bi morala izhirati. Z drugimi besedami nočejo Italijani nič več in nič manj, kakor da naj Jugoslavija še posebej plača reški račun in redi Reko s svojimi sredstvi, da bo nekoč sita in bogata padla Italiji v naročje.

3, socialist 1. — Skupaj 15 radikalov, 7 Nemcev, 4 demokrati, 3 katoliški Bunjevci, 3 socialisti, 1 Rumun, 1 zemljoradnik.

V Črni gor: Radikali 3, demokrata 2, avtonomisti 2.

Srbija: Okrožje Belgrad: radikala 2, demokrata 2. — Mesto Belgrad: 1 radikal, 1 demokrat. — Bitolj: radikali 2, demokrati 2, Turki 2. — Bregalnica: radikali 2, drugo še ni določeno. — Valjevo: Radikali 2, demokrati 1, zemljoradniki 1. — Vranja: radikali 4, demokrati 3. — Novi Pazar: Turki 4. — Kosovo: Radikali 1, demokrati 1, Turki 3. — Krajevac: Radikali 4, demokrati 1. — Krajina: radikali 2, demokrati 1. — Kruševac: radikali 3, demokrati 1. — Kumanovo: demokrati 3. — Metohija: radikali 2. — Morava: 3 radikali, 2 demokrata. — Niš: 4 radikali, 1 demokrat. — Ohrid: 2 demokrata. — Pirot: 3 radikali. — Podrinje: 4 radikali, 1 demokrat, 1 zemljoradnik. — Požarevac: 4 radikali, 2 demokrata. — Prizren: 3 radikali. — Prijepolje: 1 radikal, 1 demokrat. — Rudnik: 1 radikal, 1 demokrat. — Skoplje: 1 radikal, 1 demokrat, 2 Turka. — Smederevo: 1 radikal, 2 demokrata. — Tetrovo: 2 radikala, 2 Turka. — Tikveš: 2 radikala, 1 demokrat. — Timok: 3 radikali, 1 demokrat. — Toplica: 3 radikali. — Užice: 4 radikali. — Čačak: 2 radikala, 1 demokrat. — Skupaj 66 radikalcev, 32 demokratov, 13 Turkov, 2 zemljoradnika.

Volivni izidi na Kranjskem

V naslednjem priobčujemo volivne izide z volišč, katere smo za posebno izdajo prejeli prekasno.

OKRAJ ČRNOMELJ.

Adlešiči: SLS 186, SKS 7, NLS 6, NSS 2, JDS 18, SSDL 9, NRS 61, SSJ 1.

Črnomelj: SLS 237, SKS 63, NLS 25, NSS 9, JDS 37, SSDL 20, NRS 16, SSJ 2.

Dobliče: SLS 94, NLS 1, SSDL 1, NRS 37, SSJ 2.

Dragatuš: SLS 164, SKS 11, NSS 3, JDS 12, SSDL 2, NRS 1, SSJ 22.

Gradac: SLS 288, SKS 44, NLS 2, NSS 3, JDS 61, SSDL 2, NRS 17, SSJ 1.

Suhor: SLS 225, SKS 43, NLS 2, JDS 14, SSDL 12, SSJ 2.

Stari vrh: SLS 6, SKS 54, NLS 2, NSS 1, JDS 4, SSDL 20, NRS 1.

Talci vrh: SLS 177, NLS 2, JDS 10, NRS 71, SSJ 2.

Vinica: SLS 218, SKS 7, NLS 5, NSS 1, JDS 07, SSDL 2, SSJ 1.

OKRAJ KAMNIK.

Štrahovica: SLS 266, SKS 8, NLS 2, NSS 3, JDS 15, SSDL 21, NRS 1.

Trojane: SLS 202, SKS 8, NLS 2, NSS 2, JDS 2, SSDL 30, SSJ 4.

OKRAJ KOČEVJE.

Rob: SLS 144, SKS 29, NLS 2, NSS 23, JDS 5, SSDL 3, NRS 2, SSJ 5.

Stari Log pri Kočevju: SLS 17, SKS 1, NLS 1, NSS 2, JDS 3, SSDL 15, NRS 112, SSJ 2.

OKRAJ KRANJ.

Sorica: SLS 267, SKS 4, NLS 4, NSS 6, JDS 41, SSDL 1, SSJ 5.

Oslica: SLS 190, SKS 45, NLS 4, NSS 8, JDS 26, SSDL 10, NRS 3, SSJ 3.

Predvor: SLS 350, SKS 11, NLS 3, NSS 2, JDS 26, SSDL 11, NRS 3, SSJ 2.

OKRAJ KRŠKO.

Studenec: SLS 139, SKS 33, NLS 14, NSS 2, JDS 16, SSDL 5.

Krško-Sv. Duh: SLS 270, SKS 44, NLS 1, JDS 18, SSJ 1.

Bučka: SLS 93, SKS 21, NLS 5, NSS 6, JDS 22, SSDL 1, NRS 1.

Trebelno: SLS 246, SKS 23, NLS 3, NSS 1, JDS 7, SSDL 13, NRS 4, SSJ 1.

OKRAJ LITJA.

Temenica: SLS 145, SKS 15, NLS 1, JDS 6, SSDL 14, SSJ 6.

Radohova vas: SLS 229, SKS 6, NLS 2, NSS 2, JDS 9, SSDL 11, NRS 1, SSJ 1.

Dole: SLS 105, SKS 6, NLS 5, NSS 1, JDS 1, NRS 2, SSJ 10.

Kotredež: SLS 152, JDS 7, SSDL 94, NRS 2, SSJ 2.

Polje: SLS 94, SKS 65, NLS 2, SSDL 2, NRS 1.

Moravče: SLS 286, SKS 5, NLS 2, NSS 1, JDS 3, SSDL 3, NRS 1.

Poljsnik: SLS 258, SKS 4, JDS 8, SSDL 13.

Vel. Gaber: SLS 275, SKS 27, NLS 1, JDS 7, SSJ 2.

Št. Lambert: SLS 170, SKS 16, NLS 1, NSS 7, JDS 10, SSDL 35, NRS 4, SSJ 1.

Vače: SLS 171, SKS 45, NLS 1, NSS 3, JDS 14, SSDL 17, SSJ 3.

OKRAJ LOGATEC.

Begunje: SLS 175, SKS 28, NLS 3, NSS 1, JDS 12, SSDL 2, NRS 1, SSJ 8.

OKRAJ RADOVLJICA.

Rateče: SLS 77, SKS 8, JDS 7, SSDL 54, NRS 1, SSJ 1.

Časopisni glasovi o volitvah.

»Narodna Politika«: »Te volitve pomenijo predvsem poraz centralizma. G. Nikola Pašić je šel v volitve, ker ni imel več centralistične homogenne večine. Nadejal se je v začetku, da bodo radikali dobili malodane polovico mandatov v celi državi. Za srbsko večino je bil siguran. Zato se je z vso silo vrgel na hrvatske in slovenske kraje. Računal je na 150 mandatov. Toda vidovdanska ustava ni mogla zbrati okoli sebe niti vseh Srbov, a med Hrvati in Slovenci sploh nikogar. Zastonj je razmetel Pašić med Hrvate in Slovence več desetkov milijonov dinarjev... Vidovdanska ustava je fakt, s katerim se Hrvati in Slovenci nikoli ne bodo pomirili. Protivljenje reviziji usta-

lenitov je pristopil in me rahlo silil na brv. Nevoljno sem zmajal za glavo.

»Ne! Ne grem!«

Še eden selenit je pristopil in oba sta me porivala.

»Dobra misel mi je prišla!« sem čul Kavorja.

Poznal sem njegove misli.

»Poslušajte —!« sem zavpil selenitom.

»Le počasi! Za vas je seve prav lahko —!«

Hipoma sem se zasukal proti svojim priganjačem in glasno zakričal. Eden izmed njih me je sunil s svojo sulico —.

V trenutku sem se otresele njihovih rok — kako slabotne so bile! — in se obrnil k sulicarju.

»Kaj vraga si dovoljuješ!« sem kričnil.

»Svaril sem te! Iz česa pa misliš da sem! Takole zbadati se ti ne bom pustil! — Le samo enkrat se me še dotakni! —!«

Mesto odgovora me je iznova zbadel.

Čul sem Kavorja. Miril me je. Še sedaj se je hotel pogajati s temi nečloveškimi bitji —!

»Bedford!« mi je klical. »Poslušajte! Jaz vem, kaj nama je storiti!« —

Toda zbadanje s sulico je spodbudilo v moji duši še zadnje ostanke odločnosti, kri mi je zavrela, maščevati sem se hotel, na posledice nisem mislil.

V hipu sem potegnil še tudi desnico iz okovov — prost sem bil. In z okovi so padli tudi vsi moji pomisleki —.

Divji od jeze in razdraženosti sem planil nad sulicarja. Sunil sem ga s pestjo v obraz —. Krog pesti sem imel ovito verigo —.

Novo iznenadenje v tem iznenadenja polnem svetu —.

Moja okovana pest je šla skozi njegovo glavo in skozi njegovo telo — polomil in zmečkal sem ga, kakor bi — kakor bi zmečkal gnilo bučo — in gotovo dvanajst metrov daleč je odletelo njegovo lahko truplo in se sesulo na tla —.

Ostrmel sem —.

Roka mi je obvisela v zraku, obstal sem nepremično — zdelo se mi je, da sanjam —.

In krog mene so stali nepremični vsi drugi, Kavor, seleniti —. Vsak je pričakoval, kaj bo sedaj —.

Tudi jaz sem premišljeval —.

Na vsak način sva se morala najprvo iznebiti najinih okovov in še predno sva mogla to storiti, sem moral jaz, ki sem imel vsaj deloma proste roke, pregnati selenite.

Obrnil sem se proti sulicarjem. Eden izmed njih je zagnal sulico vame. Sisknila je preko moje glave in padla nekam za moj hrbet, menda v prepad.

Z vso silo sem se zagnal vanj. Obrnil se je, da bi zbežal, pa sunil sem ga v hrbet, padel je, spotaknil sem se na njegovem zmečkanem truplu in tudi padel.

In sedaj je šlo naglo —.

ve bi bilo nekaj, kar bi moglo iz naše države napraviti evropsko Mehiko. Kako bi se ta Mehika zraven svojih grabežljivih sosedov obdržala, o tem ni treba veliko razpravljati... Med Hrvati je zmagal Radić. S tem postaja njegova odgovornost za hrvatsko politiko še večja. — List sodi, da bo dejstvo, da Radić ne bo mogel izpolniti svojih obljub, njegova poguba, ki bo tem večja, čim več glasov je topot dobil zase. Kar se tiče Hrvatske pučke stranke, hipna popularnost ali nepopularnost ne more uplivati nanjo. V hrvatski zgodovini je mnogo primerov, kako so stranke, ki so se čez noč dvignile kakor Radićeva, tudi čez noč propadle. Takega razočaranja H. P. S. ne more doživeti. Ona ima stalne politične zmernice, ki se bodo slejkoprej uveljavile.

«Jutarnji List»: «Srbe od nedelje dalje predstavlja Pašić, Hrvate Radić, Slovence Korošec. To je najpoglavnejši rezultat volitev.»

»Slovenski Narod«: »V Sloveniji triumfira na vsi črti klerikalna stranka. Temu se ni čuditi. Državna uprava je v zadnjih letih storila vse, da ozlovolli slovensko prebivalstvo in je spravi v Korošev tabor. Še pri volitvah v konstituantno je bila večina volivcev v Sloveniji protiklerikalna. Vlado metode, ki so izzvale v vseh slojih našega naroda najskrajnejši odpor, so opravile svoje delo ter spravile v klerikalne vrste na tisoče volivcev, ki so sicer naprednega mišljenja. (Vsi volivci SLS so naprednega mišljenja. — Op. uredn.) Naravnost katastrofo pomenjajo sedanje volitve za »Samostojno kmetijsko stranko«... Doživela je fiasco, tak fiasco, da takorekoč izgine iz našega javnega življenja... Najbolj katastrofalen je izid volitev za radikalno stranko v Sloveniji, ki si je obetala, da bo takoj ob prvem svojem zaletu osvojila dober del vseh pozicij med Slovenci... To stranko so hoteli kar preko noči izbiti iz tal, kar na diktat so jo hoteli imeti ustvarjeno. In ker to ni šlo, so jo skušali poklicati v življenje z umetnimi sredstvi. O sredstvih samih ne govorim, naglašamo samo to, da so ta sredstva bila taka, tako nesimpatična in zoprna vsemu našemu živju in bitju, da so to stran-

ko že ob njenem rojstvu sama ubila in umorila... Kar se tiče splošnih rezultatov volitev v vsi državi, je predvsem karakteristično to, da kažejo vsi volivni rezultati — morada z edino izjemo bivše kraljevine Srbije — tendenco, ki je očitno naperjena proti sedaj vladajočemu centralizmu. Centralizmu torej bide zadnja ura. In čim preje mu odbije, tem bolje za državo in njeno prebivalstvo. Radikalna stranka je sicer izšla iz volitev silno ojačena, toda sama je vendarle preslaba, da bi se mogla i v bodoče z nado na uspeh upirati težnjam, ki merijo na preustroj naše države potom decentralizacije. Nadejamo se, da radikalna stranka kot najmočnejša v parlamentu, ne bo zapirala oči pred dejstvi, ki so izbila na dan pri teh volitvah, ter pravočasno izvedla svojo politično — preorientacijo. Centralizem je mrtev, naj živi decentralizacija!

»Jutro«: »Tragična, a zaključena je usoda S. K. S. Njihova vojska je dezertirala h klerikalcem. Lahko rečemo, da so v vrstah kmetijev ostali sami naprednjaki; vse, kar ne prisega na napredno zastavo, je odšlo... Socialisti in komunisti se pri teh volitvah zajemali glasove iz svojega naravnega rezervoarja. Mali kmetje, viničarji in nameščenci, ki so pri volitvah za konstituantno drveli posebno v komunistično stranko, so tekmo dveh let prišli do spoznanja, da jim ta stranka ne prinese obetanih dobrot. Obrnili so ji hrbet ter prešli v drugi »ekstrem« — med klerikalce... Strahovito se je blamirala radikalna stranka. Nastopila je z gesto osvajačice in z velikanskim terorističnim, denarnim in agitacijskim aparatom. Po verodostojnih vesteh je zapravila NRS v Sloveniji nad 10 milijonov kron! Uspeh je minimalen. Če odračunamo Kočevce, ki so ji dali menda 1500 glasov, in pa Prekmurje, kjer so radikalni postopali a la magyar, ostanejo le neznatni odlomki, ki so bili z zvijačo, nasiljem, podkupovanjem odtrgani iz naprednih vrst, kar je le pripomoglo klerikalcem. Ponekod so bili volivni rezultati za radikale naravnost perpleksni. Tako so v Trbovljah »investirali« Miho Korena in več stotisoč kron ter računali na 1500 glasov. Dobili so jih 36. Podobno je bilo v Mariboru.»

z Gorazdom, a Gorazd je obakrat izjavil, da v teh razmerah je more prevzeti odgovornost za razvoj »narodne cerkve« in da resignira na svoje mesto. Dne 12. marca je v svojem nekdanjem glasilu »Za Pravdico« objavil poslanico na svoje nekdajne vernike. V tej poslanici oboja češki katekizem, ki je po njegovem mnenju nekrščanski, a je globoko posegel v cerkev in prizadel neizrečeno škodo, razdril dosedanje organizatorično delo in povzročil veliko zmešnjavo (kaos). Izvolitve ne more sprejeti, ker vidi, da je valed katekizma obstanek narodne cerkve v nevarnosti. Končuje »besedami: »Odpuščam vsem, ki so bili zadržani do mojega dela in me sumili, da hočem češko cerkev prodati Srbiji. Rad jim dajem v roko nadaljnjo usodo naše cerkve.«

»Slovenec« je ponovno svaril našo vladno in srbsko hierarhijo. Dositej je štiri leta hodil agitiral na Češko, a v svoji misijonski gorečnosti ni spoznal resničnega položaja in je srbsko hierarhijo krivo informiral. Na »Slovenec« članek »Dositej — izobčen« je uradni »Glasnik« srbskega patriarhata odgovoril, da je Dositej češko narodno cerkev obvaroval odpada k protestantizmu in da je torej krščanstvu koristil. Sedaj je očitno, kako je bila srbska hierarhija prevarjena in kako je po Dositeju v resnici podpirala odpad od krščanskih tradicij. Na Češkem imajo katoličani znaten vpliv. Celo protikatoliški vladni češki krogi so s srbskim »misijonstvom« jako nezadovoljni. Ugled srbske cerkve je jako trpel. Naše država je brez potrebe razmetala nekoliko milijonov in žalila verski čut svojih katoliških podložnikov in dosegla neprijetno plamažo v češki republiki.

Iz zunanje politike.

* Mussolini in gospodarstvo. Dne 18. t. m. se je v Rimu sešel drugi mednarodni kongres trgovskih zbornic. Ob otvoritvi je imel Mussolini govor, v katerem je naglašal dve misli: Prvič, da država ni sposobna za gospodarske funkcije ter naj zato te funkcije prepušča zasebni podjetnosti in opusti tudi monopole. Dugič, da je socializacija v praksi povsodi odrekla in da je gospodarska zgodovina zadnje dobe odločila na korist kapitalizmu, ki gre novemu razvoju nasproti. S tem pa ni rečeno, da je izključen sporazum med skupinami in ravno trgovske zbornice imajo nalogo, da delajo na to, da se v gospodarstvu dosežeta sporazum in ravnotežje. Najnujnejša zahteva je, da se zopet zblizajo dežele in celi kontinenti. To spoznavajo tudi ameriški gospodarski krogi, ki so na kongresu močno zastopani.

* Iz fašističnega dnevnika. Bolonjski fašisti so te dni zažgali 30.000 izvodov milanskega »Corriere della Sera«, ker si drzne kritikovati fašizem. Florenški fašisti so se izjavili solidarnim in pozvali Italijane, naj milanski »Corriere« bojkotirajo. — V Bologni so fašisti 19. t. m. na ulici s košmi napadli delavskega tajnika Bentivoglio in ga težko ranili. — V Palermu so fašisti zasedli delavsko zbornico in vso opremo popolnoma uničili.

* Zborovanje italijanskih republikancev. V Ravenni se je te dni vršilo nepričakovano dobro uspešno zborovanje italijanske republikanske stranke. Govoril je ob velikem navdušenju poslanec Comandini, ki je rekel, da je skalnato trdno prepričan, da se bo morala Italija zgraditi na Mazzinijevih teorijah. To je prvo zborovanje opozicijskih strank pod Mussolinijevo vlado.

* Turčija je sporočila velesilam, da se hoče z njimi pogajati na sledeči podlagi: Otok Castello Rizo, ki je zaseden od Italije, se ima Turčiji vrniti. — Inozemci uživajo v Turčiji samo to predpravo, da se smejo proti razsodbam turških sodišč pritožiti. — Turčija mora imeti dejansko suvereniteto tudi na gospodarskem polju. — Zavezniki smatrajo te protipredloge k lozanskemu mirovnemu načrtu za jako daljekosežne in menijo, da bodo ponovna mirovna pogajanja s Turčijo zopet dolgotrajna in težavna.

* O sovjetski vladi je knez Radziwill te dni v Krakovu predaval in izjavil, da je sovjetska vlada ena najmočnejših na cellem svetu. Rusija se nikoli ne bo odrekla ukrajinskim in beloruskim deželim, ki so pripadle Poljski. Knez Radziwill sodi tudi, da bo Rusija slejkoprej skušala zopet osvojiti baltičke države. Gospodarsko stanje Rusije pa je zelo slabo in železnice so malodane uničene. Vsled tega je izključeno, da bi Rusija v doglednem času mogla začeti s kakšno vojno.

* Med Francijo in Nemčijo se pripravljajo sporazum glede reparacijskega vprašanja. Baje skuša Nemčija pridobiti Anglijo in Ameriko za posredovanje v tem vprašanju in neoficijsko sondira teren tudi v Parizu. Francoski listi izjavljajo, da je predpogoji za sporazum, da se Nemčija obrne naravnost na Francijo s konkretnimi predlogi. So pa tudi listi, ki ne odklanjajo možnosti, da bi se vprašanje predalo v rešitev vsem zaveznikom. Na vsak način hoče Francija Poruhrje imeti kot jamstvo zasedeno, dočim Nemci stoje načeloma na stališču, da

se ima izprazniti. Morali bi se že v bližnji bodočnosti najde izhod iz tega položaja, ki je za Nemčijo neznošen, Franciji pa tudi ne prinaša nobenega dobička.

* Aneksija Vzhodne Galicije je zdaj tudi od zapadnih velesil, oziroma od veleposlaniške konference priznana. Obenem s tem so velesile od svoje strani priznale mejo, ki teče med Poljsko in Rusijo po določilih riškega miru, ne da bi jo od svoje strani garantirale. Veleposlaniška konferenca je tudi priznala Poljski Vilno v kompenzacijo za to, da je Litva dobila Memel. Vzhodna Galicija se je Poljski priznala definitivno pod pogojem, da prevzame izvestni del dolgov avstroogrške monarhije. Ukrajinci s te določbo seveda niso zadovoljni in zagotavljajo, da se z njo nikoli ne bodo pomirili.

* Politčni umor v Nemčiji. 17. t. m. je bil Kölnu obstreljen Smeets, njegov tajnik pa ubit. Atentator je zbežal in ga niso izsledili. Smeets je nevarno ranjen. Smeets je bil vodja malega krožka, ki je deloval na osamosvoboditvi Porenja po francoskih načrtih in je bil zato v nemških nacionalističnih krogih smtno obsovan.

* Med Japonsko in Kitajsko je izbruhnil diplomatski spor. Kitajska namreč zahteva, da naj Japonska izprazni Port Arthur in Dalinji, ki ji ne pripadata. Japonska je izjavila, da se sploh ne spušča v nobeno debato o tem vprašanju in da v bodoče takih not od Kitajske sploh ne bo vzela na znanje.

Za čast slovenskega uradništva.

Z ozirom na očitke nepoučenih ljudi, ki pravijo, da je uradništvo pripomoglo Reiserju do ljubljanskega mandata, je treba ugotoviti, da smo mi na tej Pirovi »zmagi« demokrtov skoro popolnoma nedolžni. Če pomislimo, da je imel topot Reiser na svoji strani poleg etnotne kapitalistične fronte in dalmatinsko-srbskih Orjunccev, tudi cel štab Vranglovcev, ki šteje v Ljubljani baje 800 glasov, in da ti slednji pri prejšnjih volitvah še niso imeli volivne pravice, tedaj nam bo jasno, komu se ima Reiser zahvaliti za izvolitev. Da je temu tako, nam dokazujejo tudi volivni rezultati iz nekaterih podeželskih uradniških centrov, n. pr.: iz Novega mesta, Metlike, Krškega, Kamnika, Litije, Radovljice itd., kjer je dobil Zerjav komaj 7 do 27 odstotkov oddanih glasov, avtonomaška SLS pa skoro povsod absolutno večino tudi v teh »naprednih« trdnjavah. Te številke glasno pričajo, da se v tem odločilnem boju uradništvo po ogromni večini ni izneverilo svojemu narodu. Izjeme so seveda tudi med nami, največ jih je med učitelstvom in nižjim uradništvom, ki v svoji materialni bedi črpa vso modrost in duševno hrano edinole iz »Jutra« ali pa iz »Naroda« in vsled tega nima širšega obzora in pravega vpogleda v politično življenje. Gorenje številke kažejo, da je uradništvo z demokrati temeljito obračunalo in pokazalo, da Reiserja ne mara več za svojega zastopnika. Zato mu svetujemo, da se v bodoče ne vtika več v uradniške zadeve in naj raje skrbi za svoje Vranglovce in Orjunce. Odslej je edina legitimna zastopnica slovenskega uradništva Slovenska ljudska stranka, od katere pričakujemo, da bo storila vse, kar bo v njeni moči, da se uradniško vprašanje enkrat za vselej definitivno in pravično uredi. Da se bo to tudi zgodilo, smo uverjeni, ker je dobra uprava temelj države in predvsem v interesu ljudstva.

Uradnik.

Politične vesti.

+ Radić v štajersko-prekmurškem okraju. Radić se je pojavil prvičkrat na slovenskih tleh. Dobil je svoje pristaje kompaktne le na štajersko-hrvaški meji ter v Prekmurju. Na hrvatski meji so Radićevi agitatorji rabili ista sredstva kakor na Hrvatskem pod geslom: neodvisnost od Belgrada in samostojnost v republiki. Delali so v brežiškem okraju in v Haložah tudi s terorjem, češ: požgemo vam hiše, izrujemo vam trte, ako ne boste volili Radića. — V Prekmurju pa so šli Radićevci še dalje. Objavljali so mažaronom, da spravijo Prekmurje nazaj pod Ogrsko. Kandidat radikalne stranke, Benko, ki je dobil v Prekmurju samo 500 glasov, je sam agitiral za Radića. V svojem volivnem letaku je dal natiskati stavek, da njemu najbolj ugaja Radićeva stranka, ker pa Radić ne sme imeti volivne liste v tem okraju, kandidira on za radikalno stranko. Vladni kandidat se torej takrat ni vedel, da je Radić mogel vložiti kandidatsko listo. V začetku volivne dobe je namreč prekmursko okrajno glavarstvo preganjalo Radićeve agitatorje. Ako je kateri prišel čez Muro v Prekmurje, so ga žandarji spravili čez Muro nazaj. Seveda to preganjanje ni izdalo. Če bi agitatorje zaprli radi veleizdajniških obljub, ki so jih delali, bi kaj dosegli. Tako pa se je radićevizem še bolj širil skrivoma, na tihem, od moža do moža. Zadnji teden pa so žandarji dovoljevali tudi javne shode Radićevim agitatorjem. S tem so dosegli, da je Radić dobil nad

Naša politična zavednost

Radikali in njihovi slovenski zavezniki radi očitajo Slovincem politično nezavednost in nerazsodnost. O tem, kako je narod politično zaveden ali nezaveden, najbolj pričajo številke, ki kažejo, kako globoko je v naše ljudstvo že prodrlo spoznanje, da je na dan volitev volivec odločilen činitelj, ki kupi sam sebi svojo srečo ali nesrečo.

Naj navedemo le nekaj števil. V sledečih občinah se je udeležilo volitev:

Motnik	93.2 %	udeležbe
Železniki	92.5	«
Prežganjše	90	«
Stopiče	88.7	«
Podnart	88.3	«
Višnjagora	88.1	«
Boh. Bistrica	86.3	«
Loka v Tuhinju	85	«
Komenda	84.9	«
St. Jernej	84.4	«
Kamnagorica	84.4	«
Orehovica	84.2	«
Žalna	84.1	«
Tržič	84	«
Hotič	83.7	«
Metlika	83.7	«
Draščiči	83.5	«
Dolsko	83.4	«
Mali Videm	83.3	«
Naklo	83.3	«
Kamnik	83.2	«
Breznica	83.2	«
Lesce	83	«
Kranj	82.9	«
Trboje	82.5	«
Zminec	82.8	«
Mošnje	82.3	«
Pri Cerkvu	81.8	«
Hotedersica	81.8	«
Radovica	81.8	«
Vodice	81.8	«
Cerklje		«
Pri Kranju	81.5	«
Blagovica	81.3	«
Kor. Bela	81	«
Litija	80.6	«
Kovor	80.6	«
Planina	80.6	«
St. Vid nad		«
Ljubljano	80.5	«
Škofjaloka	80.5	«
Ribnica	80	«
Brezovica	80	«

Za Slovensko ljudsko stranko pa je bilo oddanih glasov:

Pri Cerkvu obč. Struge	99.4 %
Prežganje	98.9
Polhovgradec	93
Žalna	91.4
St. Peter	90.9
Loka v Tuhinju	90.8
Dobrnice	90.1
Višnjagora	89.1

Poraz srbskega pravoslavja med čehi.

Srbski škof Dositej je v imenu srbske cerkve in s podporo naše vlade pomagal organizirati češko »narodno cerkev«. Posredoval je, da je srbski patriarh odpadlega moravskega duhovnika M. Pavlika posvetil (l. 1921) za škofa — Gorazda. Srbi so se veselili uspehov pravoslavja med Čehi; naša vlada je odlikovala Pavlika-Gorazda z redom sv. Save II. vrste in sprejela 11 čeških dijakov v semenišče v Sremskih Karlovcih. Zmagoslavje pravoslavja ni dolgo trajalo. Pavlik-Gorazd se kot pravoslavni škof ni mogel sporazumeti s svojimi nepravoslavnimi verniki. Umaknil se je v Ameriko. Dositej je bil tako nepremišljen, da je na Moravskem nadomestoval Gorazda, dokler ni dobil krepke zaušnice.

Pristaši češke »narodne cerkve« so se hoteli spraviti z odsotnim Gorazdom; izvolili so ga za moravskega škofa in ga pozvali, naj se vrne iz Amerike. Gorazdu se v Ameriki ni dobro godilo. Vrnil se je domov. A spoznal je, da je v njegovi odsotnosti krščanstvo narodne cerkve še bolj nazadovalo. Novi protikrščanski katekizem »narodne cerkve« je potegnil za seboj veliko večino cerkvenih občin. Narodni moravski »škofijski odbor« se je dvakrat dogovarjal

polovico (5400) glasov v Prekmurju imed vseh (10.100) v štajersko-prekmurjskem okraju. Radikalni kandidat je dobil kljub vinski in klobasni povodnji samo 500 glasov v Prekmurju, dočim je dobil kmetijske Hartner 1000 in Kukovčev Kuhar 1200 glasov; kandidata SLS Klekl in Šiftar pa sta dobila skupaj 6600 glasov. Agitatorji za Radića so prišli v Prekmurje iz Medjimurja, kjer govorijo ljudje isti panonsko-slovenski jezik, in poleg tega tudi mažarski, s katerim jezikom so agitirali med Mažari v Prekmurju.

+ Priznanje. »Ljudski dnevnik« piše: »SLS je dosegla velikansko zmago. Otroče bi bilo iskati tako zmago drugod, kot v enotni volji ljudstva. — »Ljudski dnevnik« torej priznava »enotno voljo ljudstva« in zato upravičeno vprašamo: Če je enotna volja ljudstva tako jasna, zakaj se »Ljudski dnevnik« bori proti ti volji? — Kar se pa tiče opozoril, da mora SLS sedaj svoj program tudi izvesti, naj bo »Ljudski dnevnik« le brez skrbi. Kar hoče »enotna volja ljudstva«, je vedno izvedljivo, če ne hitro pa počasi. Enotna ljudska volja po samostojnosti Slovenije je ideja, ki živi v ljudstvu in ne umrje z eno osebo.

+ Razgovor s Protićem. Dopisnik zagrebškega »Jutranjega List« je imel 19. t. m. razgovor s Stojanom Protićem, v katerem je ta hladno in mirno orisal položaj po volitvah. Dejal je, da je položaj mnogo ja-nejši, ker ni malih strank, ki so dajale možnost za razne variacije. »Sedaj smo dobili, česar smo se bali, da se narod zbira v tri skupine: v Srbe, Hrvate in Slovence. V Srbiji se je razvila posebno šovinistična struja Pašića, zato pa je na Hrvatskem došla do izraza hrvatska struja po Radiću, a na Slovenskem slovenska po dr. Korošcu. Zgodilo pa se je tudi zanimivo dejstvo, da je v šovinistični srbski struji izginila struja Sv. Pribičevića, ki bo odsele igral v politiki podrejen vloga pod okriljem Pašića.« Protić meni, da Pašiću ostaja samo to, da sodeluje z Radićem in Korošcem. »To je volja volivcev,« pravi Protić. »Rezultat je: Ali delati z Radićem ali nove volitve.«

+ Deplasirano. V zahvali svojim volivcem pravi dr. Šusteršič: »Kot vseskozi

ljudski čuteč mož sprejemem odločbo ljudstva brez pridržkov. Brez pridržka se morajo podvreči ljudski sodbi danes vsi brez izjeme, zmagovalci in premaganci in je čisto odveč to še posebej poudarjati.

Kulturen dokument.

Mestni šolski svet v Ljubljani je na šolska vodstva poslal to-le navodilo:

Glasom razpisa ministrstva prosvete z dne 10. februarja 1923 se uporabljajo na nekaterih osnovnih in meščanskih šolah v Sloveniji še vedno učne knjige pred- in medvojne izdaje, v katerih se še vedno nahajajo stavki, kakor da smo pripadniki avstro-ogrske monarhije in v katerih še sploh veje stari avstrijski duh. Pozivajoč se na razne tukajšnje predmetne razpise, zlasti pa na odlok ministra prosvete z dne 5. avgusta 1922, oziroma na odlok višjega šolskega sveta z dne 25. septembra 1922 višji šolski svet strogo naroča, da se po predloženem ukazu ministrstva prosvete takoj odstranijo iz šol in iz rok učencev take učne knjige. Ako še nino vihi, pisanih za našo državo, naj se pouk vrši brez knjig. Bolje je, da učenci škodo trpe v duševnem napredku (podčrtali mi, uredništvo), nego da se morda zastruplja njihovo patriotsko mišljenje. Naposled naroča višji šolski svet, naj naslov nemudoma odredi še enkrat natančno preiskavo, v katerih razredih so se doslej nahajale še take knjige, kaj je bil vzrok, da so jih rabili in kdo je zakrivil njih rabo v kljub tukajšnjim protivnim odredbam. Predmetno poročilo zanesljivo pričakuje mestni šolski svet najkasneje do 23. marca 1923, da bo mogel višjemu šolskemu svetu izčrpno poročati o tem predmetu.

Pa knjige popacajte, prelepitate ali potrgajte ven dotične stvari, ki niso vseč, ali pa dajte na razpolago nove, samo da učenci ne bodo trpeli škodo v duševnem napredku! Sploh pa je danes nabava šolskih knjig tudi finančno vprašanje za ogromno število starišev. Hiperpatrioti bodo končno zahtevali še patriotske številke v računih, da bodo nekateri »patriotični« izdajatelji zaslužili.

jo odslej s takimi prošnjami obračati na ministrstvo za notranje zadeve, oziroma na oddelek za notranje zadeve pokrajinske uprave za Slovenijo.

— Dole pri Litiji. Prvi letošnji sement se rši za živino in blago dne 26. marca.

— Na Ameriški konzulat v Zagrebu prihajajo vsak dan osebe z »affidavitom«, ki so ga prejeli od svojih rojakov iz Zedinjenih držav severnoameriških, in zahtevajo, naj jim konzulat na temelju teh »affidavitov« izda potni list ali vizum. Vred tega se opozarjajo vsi oni, ki imajo take »affidavite«, da ta dokument nima značaja potnega dokumenta, da njihov prihod na konzulat s takimi zahtevami nima nikake svrhe in da za potovanje na sedež konzulata — v mnogih službah iz daljnih krajev — trošijo zaman čas in denar. Stranke se morajo pred svojim prihodom na konzulat obrniti do svojih pristojnih oblasti radi izdajanja potnega lista in šele potem, ko dobe izseljeniški potni list, naj se obrnejo do ameriškega konzulata zaradi vizuma.

— Gonja proti redovnim strežnicam v dunajskih zakladnih bolnišnicah. Ker je vodstvo državne uradniške bolnišnice na Dunaju nastavilo kot strežnice redovnice, je lajško osobe vseh ostalih dunajskih bolnišnic napovedalo generalni štrajk. Ambulatorije bodo zaprli.

— Gledališče zgorelo. V noči na 19. t. m. je mestno gledališče v Wiesbadnu do tal pogorelo.

— Brezplačno se je hotel peljati v Ameriko. Te dni so v Trstu na nekem parniku, ki je bil pripravljen za odhod v Ameriko, zasedli med tovari 23 letnega R. Martinšiča, sedlarja, po rodu iz Štajerske. Namesto v Ameriko je moral v zapor. Pri sebi ni imel niti vinarja denarja.

— Pokvarjeno meso se ne sme prodajati. — Težka, toda zaslužen kazen. Dne 19. septembra 1922 so ustavili orožniki iz Horjula Tomaža Kozjeka iz Ljubljane, ker je vozil proti Butajnovi 49 na pol suhih klobas. Ugotovili so, da je Kozjek napravil klobase iz mesa prešiča, ki je Jožetu Tomincu poginil. Tomine je prešiča zakopal, toda čez štiri dni ga je Kozjek izkopal in iz mesa napravil klobase. Sploh se je Kozjek kar na debelo pečal z izkoptavanjem crkjenj živine, katere meso je prodal. Deželno sodišče je obsodilo Kozjeka na eno leto ječe.

— Zaradi goljufije so aretirali žužemberški orožniki Pavla Iljo. Ogoljufal je Rafaela Krašovca v Škofji Loki za 6568 K.

— Vlom v Bistrici. Neznani vlomilci so vlomili v trgovino Marije Brejc v Bistrici pri Trzinu in ji odnesli večjo množino blaga. — Baronu Bornu pri Trzinu je bila ukradena večja množina blaga v vrednosti 5600 K.

— Če kdo preveč pije. Dne 2. decembra 1922 je šel Jože P. domov. Mož je precej pil, zato je opešal in pri vasi Sklendrovce se je vlegel na cesto. Usmilila sta se ga France Skrinjar in France Zore iz Poljskine in ga spravila v hišo Franciške Žgur. Ko se je tam malo vzdramil, je zapazil, da sta mu usmiljena Samarjani vzela 200 K vredno listino, v kateri je imel okoli 10.000 K denarja. Deželno sodišče je za to prisodilo Skrinjarju 4 tedne in Zoretu 2 meseca težke ječe.

— Prošnja. Voja vovca s dežele se obrača do usmiljenih sre, ako bi ji kdo podaril za njene tri vojne sirote kako obliko ali obujalo ali denar. Naslov se izve v uredništvu »Slovenec«.

— Čevlje kupufte od domačih tovarov tverke Peter Kozina z znamko Peko.

ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg šte. 20, ter Aleksandrova cesta šte. 1. 3322

Štajerske novice.

Š Celjski invalidi in Orjuna. Invalidi iz invalidskega doma v Celju izjavljamo sledeče: Očitjanje od mnogih strani celjskega občinstva, da smo invalidi Orjunaši, je neresnično. Pač pa se nahaja v pisarni invalidskega doma v Celju kot oficijant neki Anton Sattler, ki je tajnik celjske Orjune, a ni invalid. Ta gospod, ki je osovražen od vseh invalidov, se je postavil na demokratskem shodu 15. marca v Narodnem domu pred vrata in hotel zabraniti vstop nekemu invalidu, dasi je dotični invalid imel povabilo JDS. Invalidi, vzdramite se! Proč iz invalidskega doma s tako Zerjavovo telesno stražo, ki nam samo škoduje na časti! Končno si prepovedujemo vsak vstop Orjune v invalidski dom, ki je naša last! Sledijo podpis.

Š Monštranca je bila ukradena iz zaklenjene farne cerkve v Veržeju. Tat jo je odnesel s sv. hostijo. Monštranca je vredna 100.000 K.

Š Kolo ukradeno je bilo posestniku Štefanu Potočniku v Hrenovi. Kolo je vredno 8000 K, znamke Graciosa št. 58.791.

Š Od doma je pobegnul 18letni Ivan Gostinčnik iz Maribora, Aleksandrova cesta 85.

Gospodarstvo.

Janko Jovan:

Pomanjkanje gotovine.

V vseh pridobitnih krogih se toži, da manjka gotovine. Čim bolj pa se to pomanjkanje obteži, tem poslednejše zahtevajo prodajalci plačilo v gotovem novcu. Bančna nakazila, ki so veljala preje vsaj v Sloveniji kot dobro plačilno sredstvo, danes nimajo več prave veljave, kajti tudi banke predloženih nakazil ne morejo v gotovini honorirati. Nekdaj močne brake so v zadregi, če se jim predloži nakazilo za par sto tisoč kron in močni hranilni denarni zavodi zahtevajo pri primerno malih izplačilih odpovedne roke. Pomanjkanje gotovine pa bo še občutnejše vsaj za daljši čas, ker je pričela Narodna banka deflacijsko politiko, čemur seveda ni ugovarjati.

Vzroki pomanjkanja gotovine so mnogoštevilni. Med glavne vzroke, ki jih navaja časopisje, smemo prištevati tezavriranje denarja pri kmetu-producentu. Ne mislim pri tem na našega kmeta, kajti njegova produkcija ne zadovolji niti njegove lastne potrebe, pa je imel do sedaj naš kmet tudi toliko zaupanja do hranilnic, da splošno ni zadrževal gotovine doma, ampak jo je plodonosno nalagal v denarnih zavodih. Čisto drugače je z vojvodinskimi in hrvatskimi kmeti. Tam združništvo ni tako razvito kot pri nas in je poleg tega večina zadržal, ki sprejemajo vloge, faktično ustanovljena od bank ter jim služijo le kot nekake žile dovodne za denar. Ker združništvo ni zraslo iz naroda samega, se v narodu tudi ni moglo udomačiti in je ostalo več ali manj narodu tuje. Banke so povsod v naši državi, razven v Sloveniji, v prvi vrsti trgovska podjetja, ki se bavijo z blagovnimi posli, v katere so mobilizirale večino poverjenega denarja, tako, da je bilo od njih le s težavo dobiti vrnitev naložb. Taki slučajji pa se niso pojavljali le sporadično, ampak splošno. Zato se ni čuditi, da je kmet izgubil do denarnih zavodov svoje zaupanje. Posledica tega je bila, da je kmet zbiral denar sam v nogavicah, v zabojih pod posteljo, v podstrešju ali ga pa zakopaval v zemljo. Slučaji, da je bilo kmetu ukradeno par sto tisoč kron iz njegovih skrivališč, niso redki. Lloyd poroča, da je pred kratkim prinesel neki kmet polno culo raztrganih delcev bankovcev Narodni banki in napovedal vrednost 150.000 kron, ki so mu jih miši in podgane razgrizle. Ker iz posameznih delcev sestaviti, je moral nesrečnež praznih rok oditi.

Pa tudi še drug razlog je, zakaj kmet nima zaupanja v banke in njihove poslovalnice, ki so nastopale pod združeno firmo. Od vloženega kapitala so plačevale 3 do 4 odstotke obresti, če pa je prišel iskat kdo k njim posojila, so zahtevale ogromne obresti in razne provizije. Teh razlik si kmet ni mogel tolažiti drugače, kakor da gospoda s kmetiskim denarjem bogati, a njemu hoče z nizkimi obrestmi deliti drobtinice. Ta očitke je v veliki meri opravičen. Hrvatske in srbske banke so že davno zahtevale na obrestih in raznih drugih pristojbinah nad 20 odstotkov od posojila, a slab vzgled je že tudi mnoge slovenske banke zapeljal na isto pot. Tudi v Ljubljani zahtevajo posamezne banke 20 do 25 odstotkov od posojil, dočim plačujejo same od vložkov borih 5 odstotkov obresti. Ni čuda, da se taka pohlepnost mora maševati. Radi nezaupanja do bank leže v kmetiskih skrivališčih težki milijoni, vzeti izven prometa, ki ne neso lastniku nikakih koristi, ki pa povzročajo splošno pomanjkanje gotovine. Vzgojnega momenta za kmeta pri bankah zastoji iščemo.

Kakor kmet, tako pa hrani tudi trgovec

velike svote gotovine, ker je prisiljen svoje obveznosti plačevati s gotovim novcem. To velja zlasti za vsa trgovska podjetja, ki imajo posla z Vojvodino, kjer bančnih nakazil ne respektirajo. Ker trgovec vsled splošnega pomanjkanja denarja dobi od svojih odjemalcev plačila vedno s veliko zakasnitvijo, mora sam držati v blagajni velike svote, da more zadostiti svojim obveznostim.

Banke ne morejo vršiti izplačila, ker so večji del svojega lastnega pa tudi njim poverjenega denarja imobilizirale. Denar Narodne banke, ki bi ga imela banka porabiti za kratkoročna posojila, so v veliki meri uložili v industrijska podjetja, kjer leži investiran in še dolgo ne bo mogoče priti do realiziranja bančnih zahtevkov. Ne da se tajiti, da se je zlasti pri nas z mrzlično naglostjo pristopalo k ustanovitvam novih industrij, za katerih opremo je moral denar iz države. Mnogo se je grešilo tudi a premajhno izbiro posameznih vrst industrij, in so se ustanovljale industrije, ki obetanih uspehov niso dale. Največkrat se je pri ustanovitvi kalkuliralo s investicijami, pozabilo pa se je računati z zadostnim prometnim kapitalom.

Državni budžet končno pri kratkem vpogledu vanj dovolj jasno priča, da država uprava sama, ki plačuje le v gotovini, kadar in če plačuje, absorbira ogromen del novčanice, ki jih je izdala Narodna banka.

Kriva pomanjkanja genarja pa je tudi valutna in devizna politika, ki pri nas nikdar ni poznala točno preudarjenih in začrtanih smernic, temveč se je vodila pod vsakim finančnim ministrom na svoj največkrat nepojmljiv način. Neprestano kolebanje naše valute, enkrat padec in zopet dvigovanje kurza, je najboljši pogoj za razvoj denarne špekulacije. Umetno dvigovanje naše valute, v katero pa sami nismo mogli imeti vere, je podžgalo špekulante, da si po tihotapsko nakupijo za naš papirnat denar tujih dobro podprtih valut in deviz, ki naj kmalu na to tvorijo predmet živahnega povpraševanja po mnogo boljnjih pogojih, kakor so bile pridobljene.

Kakor razvidno, je vzrokov pomanjkanja denarja dovolj. Ne bilo bi težko pisati o pomoči zoper pomanjkanje, a ta sredstva kakor n. pr. ureditev prometa, povečanje produkcije, dotok denarja iz inozemstva itd. so take prirode, da za nje pri nas še ni danih v doglednem času pogojev, da se izvrše, zato pa moramo računati, da se bo pomanjkanje, čim bolj se vse draži, tem huje občutilo.

BORZA.

Zagreb, 20. marca. (Izv.) Devize: Pešta 230 do 240, Berlin 0.47—0.47½, Italija 4.71—4.72, London 458—459, Newyork 97.50—98.50, Pariz 6.30—6.35, Praga 2.92—2.93, Dunaj 0.135—0.136, Carih 18.15 do 18.30, Varšava 0.28½—0.29½, Amsterdam 38.25 do 39. — Valute: dolar 95.50—96.50.

Carib, 20. marca. (Izv.) Devize: Pešta 0.14, Berlin 0.0258, Italija 26.17, London 25.83, Newyork 583, Pariz 85.25, Dunaj 0.0074½, Sofija 8.80, Belgrad 5.45, Varšava 0.0145. — Valute: n. a. krona 0.0075.

Ljubljanske novice.

Ij Na belo nedeljo vsi na tombolo v hotel »Union«! Služkinje, najnižji uslužbenci, Vas, Ljubljanci, vse vabijo, da pridete med nas in nam pomagate zidati poselski dom! Poselska zveza ima za glavni cilj dom za bedne, stare, obolele služkinje, in v ta namen priredi 8. aprila tombolo. Pomagajte nam, vi trgovci, uradniki, gospodarji, pomagajte nam, ve gospodinje, katerim zvesto služimo! Poklonite nam kakke dobrote! Na vašem domu imate polno stvari, ki jih lahko pogrešate; darujte jih kot dobrote Poselski zvezi! Prosimo, da prinesete ali pošljete dobrote v trgovino Ničman.

Ij Gabrijel Piccoli. Prejeli smo: Dne 17. t. m. je umrl po daljšem bolehanju v starosti 73 let v svoji vili na Aleksandrovi cesti g. mag. pharm. Gabrijel Piccoli, imejitelj znane lekarne »Pri angelju« na Dunajski cesti. Vodil je to podjetje z izredno marljivostjo ter strokovno sposobnostjo nad 50 let, tako da si je lekarna pridobila najboljši sloves tudi preko mej naše domovine. Umrl je bil značajan mož in dober katoličan, ki je vedno znal dati svojemu prepričanju krepak izraz. Odlikoval se je z izredno dobrodelnim čustvom, podpiral je rad siromake ter razne dobrodelne institucije; bil je mnogo let delujoč član stolne konference Vincencijskega društva, kateremu je bil vedno priden član in radodaren podpornik ter njegov častni član. Tudi sam je založil dobrodelno ustanovo. Imel je razna visoka odlikovanja; bil je papežev dvorni zločnik ter imejitelj častnega križca »pro ecclesia et pontifice«. Pokojniku bodi ohranjen prijazen in časten spomin someščanov!

Ij Smrtina kosa. Umrl je v Ljubljani na Mivki št. 6 gosp. Pavel Križnar, trafikant (slepi invalid), v starosti 43 let. Pogreb se vrši z vojaško godbo danes ob dveh popoldne. N. p. v. m.!

Ij Ata »Narod« so hudi. To se pravi danes niso več tako hudi, ampak včeraj so bili razjarjeni kakor puran. Zjutraj okoli desete ure so ata vstali, s sladko-porogljivim nasmeškom na vse postave, tudi na protialkoholne, so odprli »tabernakeljček in iz tabernakeljčka izvlekli zelenko slad

Dnevne novice.

— Občni zbor družbe sv. Elizabete za ljubljansko školišo v Ljubljani. Občni zbor družbe sv. Elizabete bo prihodnjo cvetno nedeljo, t. j. 25. marca ob 4. popoldne v Marijanišču (dvorana) s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajničarke. 4. Volitev tajnice in njenih dveh namestnic, in blagajničarke in njenih dveh namestnic za dobo treh let v smislu § 17. družbinih pravil. 5. Slučajnosti. K letošnjemu občenemu zboru se prav iskreno vabi vse delavne in podporne člane, da se ga udeležijo v čim največjem številu. Pa tudi gospe in gospodične, ki imajo srce za karitativno delo, kakor vsi dobrotniki družbe sploh in prijatelji ste srčno vabljeni! Pred občnim zborom bodo v Marijaniški kapeli ob pol 4. litanije s blagoslovom.

— Promocija. V torek, dne 20. t. m. je bil na dunajski univerzi promoviran doktorjem bogoslovja g. Janko S a d o l š e k iz Železne kaple na Koroškem.

— Osebnost. Za stalnega vojnega duhovnika v Valjevem je imenovan č. g. Franc J a z b i n š e k, dozda 1. kaplan v Rajhenburgu. — Odide še pred Veliko nočjo v svojo garnizijo.

— Izgredi v Zagrebu. Po mirno izvršenih volitvah je došlo dne 18. t. m. zvečer do velikih spopadov med policijo in med dijaštvom. Prvi spopad je bil ob devetih tvečer pred uredništvom »Novosti«, kjer je velika množica ljudi čakala na poročila iz volivnih okrožij. Ker se množica na poziv policije ni hotela raziti, je navalila nanjo policija na konjih. Nastala je nepopisna panika in so v gneči mnogo ljudi pohodili. S pomočjo vojaštva so množico popolnoma razpršili. Ob desetih zvečer so na Jelačičevem trgu trčile skupaj skupine demokratskega in republikanskega dijaštva. Padlo je z obeh strani do 80 strelcev iz revolverjev ter je bilo ranjenih več oseb. Nastopila je policija na konjih, ki je demonstrante razgnala in nato zaprla vse lokale na Jelačičevem trgu.

— Delo Schulvereina na Koroškem. — Schulverein kliče na stražo proti nevarnosti poslovenjenja nemških otrok ob jugoslovanski meji. Sam je že zavihal rokave in zida šolo v Ljubelju, kjer sta, kakor poroča »Koroški Slovenec«, ravno dva nemška otroka, v Podroščici je pa tudi že kupil zemljišče, da zgradi šolo. V plebiscitnem ozemlju pa bo poskrbel vsem šolam za šolske knjižnice in učila, država pa skrbi za to, da pošilja tje kaj same nemške učitelje. Avstrijski Nemci so se v svojo protislovansko gonjo pač tako živili, da se je tudi v svoji novi državi ne morejo odresti.

— Izdajanje potnih listov dijakom za študiranje v inozemstvu. Tisti dijaki, ki hočejo študirati v inozemstvu in ki so morali doslej vlagati prošnje za vidiranje potnih listov pri ministrstvu za prosveto, se mora-

kodišnega slivovčka. Potem so si natočili en štamperle in še enega, zadovoljno obližili in zamokljali in potem so se šli napravljati. Obkleli so lepe hlače, pripravili si lep ovratnik, potem so si lepo namazali brke z bolj temno barvo in si razčesali lase tako, da so pokrili plešo. No, in ko je bilo vse to gotovo, so oblekli kratko, niti do kolen segajočo suknjo in natakili cylinder na glavo. Potem so se pogledali v ogledalo in ugotovili, da so še vedno feš und sauber und ganz jugendlich. Na te stvari ata mnogo drže, ker veste, naš ata, če srečajo tako-le »nešto mlado«, hm, precej brke popravijo, naš ata. No, in potem so šli ata k »Mačku«, tja za vodo. Tam je sedaj velika politika doma. Tam so pa ata slabo naleteli. Samo volitive in volitive! In ata so zvedeli, — naš napredni ata, pomislite! — da so zmagali »klerikalci«. »Klerikalci« pa naš ata ne morejo, še pečenega ne! Ker so pa vsi prijatelji atu potrdili, da so res zmagali klerikalci, so ata udarili po mizi in dejali: Prokleti centralizem! Hudič naj ga vzame! Kar naj ga vzame! Vzame ga naj — vzame ga naj — vzame ga naj! Če tega zlodja ne bi bilo, bi bili ljudje zadovoljni in zadovoljni ljudje so vedno za državo in za liberalce. Zakaj smo pa mi za državo in za liberalce? Ker smo stili! Vidite, tako je! Centralizem je pa same lačenbergerje naredil, in ta svojat seveda ne more drugim kakor med klerikalci in protidržavne elemente. Ja, če bi jaz bil minister! Jaz bi takoj centralizem odpravil s kakšno tinkturo kakor kurje oči, samo da ne bi ti preklicani klerikalci vraga požrili! Pa tak špot in taka sramota! To je škandal prve vrste! — Tako so ata grun-tali in rentali na sv. Jožefa dan ves dan, dokler jim ni prišel na misel ruski car in pa to, kaj praviš o njem ruski begunci v Ljubljani. V sladkih mislih na vse-slavjanstvo so se ata zvečer spravili spat.

Lj Društvo gosp. križanske ljubimi Sv. Vincenčja Pavlanakoga ima letos svoj redni občni zbor na cvetno nedeljo, dne 25. marca 1922 ob štirih popoldne v društvenih prostorih na Poljanski cesti št. 16 s običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi upravni odbor.

Lj Nova Založba. Načelstvo N. Z. r. z. s. o. z. opozarja vse člane na redni občni zbor, ki bo jutri, v četrtek 23. marca ob 20. uri v Akademskem domu.

Lj Redni občni zbor pevskega društva »Slovenec« se vrši v torek dne 27. marca 1922 ob 20. uri v društvenih prostorih v Narodnem domu.

Lj Predavanje v društvu »Soča«. V soboto, dne 24. t. m., predava v salonu »pri Levu« gospod dr. Ernest Dereani o »nosu in vonju«, na kar opozarjamo člane, prijatelje in drugo cenjeno občinstvo. Začetek ob pol devetih. — Vstop prost.

Lj Na znanje vpokojencem in vpokojenkam. Koalirana društva vpokojencev in sicer: 1. društvo vpokojencev južne železnice, nadalje 2. društvo vpokojenih javnih nameštencev, 3. društvo vpokojenih častnikov, 4. društvo vpokojencev tobačne tovarne, 5. Zveza uradniških vdov in sirot, sklicujejo v nedeljo 25. marca ob 2. uri popoldne v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani skupen shod. Vsi vpokojenci in vpokojenke omenjenih društev naj se tega važnega shoda gotovo udeležijo. Naprošeni so tudi tukaj bivajoči novoizvoljeni poslanci, da se udeležijo tega shoda. — Odbor koaliranih društev.

Lj Obrtna zadruga čevljarjev za Ljubljano in okolico sklicuje sestanek za v četrtek, dne 22. t. m., točno ob 8. uri zvečer v gostilni g. Mraka, Rimska cesta. Dnevni red: Mezno gibanje pomočnikov. Radi važnega dnevnega reda se prosijo člane, da se sestanka zanesljivo udeležijo. — Načelstvo.

Lj Društvo »Atenac, tenis sekcija naznanja, da se vrši vpisovanje za letošnje sezono v ponedeljek 20. t. m. v prostorih športne zveze, Narodni dom I., od 17. do 19. ure popoldne. Kasnejše priglasitve je pismeno nasloviti na go. Zoro Janežičovo, Bežikovna ulica 15; te priglasitve se bodo upoštevale v kolikor bo prostor dopuščal. Po možnosti se naj oglašijo že kompletne družbe.

Lj Policijska kronika. Francu Petriču je bilo ugraden kolo znamke Es-ka, vredno 6000 K. — Na Dunajski cesti so vlomili neznanzi v trafiko Ivane Snoj. Odnesli so tobaka, smotk in svaljče v vrednosti 12.480 K. — Denarnica, v kateri je bilo vrednosti v znesku 9760 K, je bila ukradena v Narodni knjižnici Antoniji Koželj. — Iz ljubljanskega policijskega okoliša je bila za dobo treh let izgnana Marija Häbler.

Lj Trboveljski premog in drva ima stalno v zalogi vsako množino Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8, tel. 220. 1222.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sreda, 21. marca: IDIJOT. — Red D. Četrtek, 22. marca: OTHELLO. — Red B. Petek, 23. marca: Zaprt. Sobota, 24. marca: ČRESNJEV VRT. — Izven.

OPERA.

Sreda, 21. marca: SEVILJSKI BRIVEC. — Red E. Četrtek, 22. marca: Zaprt. Petek, 23. marca: ČAROSTRELEC. — Red D. Sobota, 24. marca: NIZAVA. — Red A.

Ljudski oder

Vprizarjanje »PASIJONA« se vrši še: v soboto, 24. marca ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo, 25. marca ob pol 4. uri popoldne. Sobotna predstava se vrši pri nižnjani vstopnini. Cena vstopnic je razvidna na lepkih.

Predprodaja vstopnic vsaki dan od 5.—7. ure popoldne v pisarni Ljudskega odra.

Is pisarne Ljudskega odra. Pri obeh predstavah gostuje v vlogi Kristusa gosp. Edvard Gregorin, član narodnega gledališča v Ljubljani. Ljubljanske občinstvo se prosi, da bi blagovolilo posetiti sobotno večerno predstavo, ker je nedeljska popoldanska predstava namenjena predvsem občinstvu z dežele. Ker je zanimanje za to vprizarjenje zelo veliko, se p. n. občinstvo opozarja, da si že v predprodaji preskrbi vstopnice.

Prosveta.

pr Blanche Selva. V petek, 23. t. m. čaka muzikalno izobraženih Ljubljancev izreden užitek. Koncertirala bo najslavnejša francoska pianistinja gospa Blanche Selva. Kako znana je v svoji domovini, se razvidi iz tega, da je priljubljeni pisatelj H. Béraud svojo ravnokar objavljeno knjigo »Le Martyre de l'Obèse« (Debeljak mučenec) kakor slavljenu maršalu Joffre tako tudi gospe Blanche Selva posvetil.

pr Klavirski koncert slavne francoske pianistnje Blanche Selva, ki ga priredi Glasbena Matica s soudeležbo Francoskega Instituta v Ljubljani, je določen za petek, 23. marca t. l., ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Union v Ljubljani. Spored sledeči: 1. Rameau: Rigaudon et Musette, La Villageoise; Couperin: Le Rossignol en Amour; Dagincourt: Le Moulin a Vent. 2. Gabriel Fauré: 6ème Nocturne. 3. Vincent d'Indy: Poème des Montagnes (op. 15). — Harmonie: I. Le Chant des Bruyères (Le Chant des Bruyères, Brouillard, Weber, La Bien-aimée, Lointain). II. Danses Rythmiques (Danses rythmiques, Valse grotesque, La Bien-aimée, Danses). III. Plein Air (Promenade, Hêtres et Pins, La Bien-aimée, Calme, Coup de Vent, A deux, Amour. — Odmor. — 5. Albert Roussel: Danse au Bord de l'Eau. 6. Déodat de Séverac: Les Muletiers devant le Christ de Lllivia. (Extraits de Cerdana.) 7. Maurice Ravel: Jeux d'Eau. 8. Claude Debussy: L'Isle Joyeuse. 9. César Franck: Prélude, Choral et Fugue. — Vstopnice se dobijo v predprodaji v Matični knjižarni.

Gustav Pirc toži.

Včeraj popoldne se je pričela pred tukajšnjim deželnim kot tiskovnim sodiščem obravnava o tožbi, ki jo je vložil proti odgovornemu uredniku »Slovenca« g. Mihi Moškercu zasebni obtožitelj g. Gustav Pirc.

Sodnemu dvoru predseduje g. višjesodni svetnik Mladič, votantje pa so gg.: Antloga, dr. Kaiser in Vehovar. Obtoženi g. Miha Moškerc ni navzoč. Pred pričetkom razprave zapriseže sodnik stenografa g. prof. Dolencea.

Iz obtožnice je razvidno, da se čuti g. Gustav Pirc razaljenega zaradi članka, priobčenega v »Slovenca« z dne 9. februarja l. 1922 pod naslovom »Kmetijska družba in Gustav Pirc«, in pa dodatni članki in notice, objavljene v »Slovenca« dne 17. februarja, 3. marca in 18. marca t. l.

Govor branitelja dr. M. Natlačen.

Ko je bila obtožnica prečitana, dobil besedo obtoženec zagovornik g. Marko Natlačen, ki izjavi, da nastopi v vseh točkah dokaz resnice. Ta dokaz slove:

Gospod predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo g. Gustav Pirc toži »Slovenca« oziroma njegovega odgovornega urednika g. Moškercu zaradi poročila, priobčenega v »Slovenca« dne 9. februarja 1922, pod naslovom »Kmetijska družba in Gustav Pirc«. V tem članku se očita Gustavu Pircu, da se je pod imenom »Kmetijske družbe« s prodajo galice okoristil za 1 milijon kron, da je iz knjig Kmetijske družbe razvidno, da je Kmetijska družba pod svojim imenom za g. Pircu nakupovala od julija do decembra angleške funte, da je vsota teh z vrnitvijo za galico in obrestmi narasla do zaključka leta na 983.584,78 Din, da je Gustav Pirc kril le manjši del teh izdatkov in da je znašal njegov debet-saldo ob koncu leta 658.529,88 Din, nadalje, da se je pokrtil za saldo šele 12. januarja tega leta. Predmet njegove obtožbe je nadalje očitke, da je Kmetijska družba kupila majnika preteklega leta 50 vagonov galice, da pa si je g. Pirc kot družbeni predsednik rezerviral zase 10 vagonov in da je torej izrabil družbeni kredit, da je mogel izvesti to špekulacijo, da so bile devize kupljene na ime družbe, da je družba izposlovala carine prost uvoz in da se je vsa ta galica na družbino ime uvozila ter da je zas. obtožitelj g. Gustav Pirc pri teh 10 vagonih zaslužil najmanj 1 milijon kron. Pod obtožbo je tudi nadaljna »Slovenčeva« obdolžitve, da je predsednik Kmetijske družbe Gustav Pirc enako tudi že l. 1921 kupil od Handelsgesellschaft, Graz, 10 vagonov galice, ki so se ravnokar uvozili na družbino ime in da se je za to kupčijo okoristil za nekaj manj kakor en milijon kron.

Zasebni obtožitelj g. Gustav Pirc trdi v svoji obtožbi, da so vse te obdolžitve lažnjive. Temu pa ni tako, kajti vse te obdolžitve, ki so sicer zelo težkega značaja, odgovarjajo do piščice resnici in nastopam v obtoženčevem imenu za vse te očitke dokaz resnice.

KUPČIJE Z GALICO.

Preteklo pomlad je bil zas. obtožitelj kot predsednik Kmetijske družbe za Slove-

nijo v dogovorih glede nakupa galice s tukajšnjim zastopnikom Metall & Era. M. G. Wien g. Nesmanom ter generalnim ravnateljem Schlesingerjem. Z dopisom z dne 12. maja l. 1922 je stavila ta trdka Kmetijski družbi na ponudbo 8 do 40 vagonov galice po 27 angleških funtov za tono. Po tej offeri pa so došle Kmetijski družbi tudi še druge cenejše ponudbe; pod vplivom teh ponudb je stavila imenovana trdka dne 12. junija 1922 novo ponudbo in sicer se glasi ta ponudba na 40 do 50 vagonov galice po 25 funtov, 19 šillingov, 9 peno, in sicer je bila stavljena ta ponudba v imenu in za račun trdke Beer, Sonceimeier & Co. Frankfurt. Kakor prva tako nosi tudi ta posebna ponudba klavzulo: Ta pogodba je veljavna s pridržkom, da je ne odkloni proti predlogu Vašega predsednika orednji odbor družbe na svoji prihodnji seji. To dokazujeta obe pismeni ponudbi, ki naj jih zas. obtožitelj sodišču predloži, ali pa naj se od Kmetijske družbe uradoma pribavi.

Dne 14. junija torej dva dni po tej slednji offeri, se je vršila seja glavnega odbora Kmetijske družbe. Na tej seji je predlagal Gustav Pirc, naj družba kupi 30 vagonov galice, ni pa stavljal predloga za nakup 50 vagonov. Odbornik g. Brenčič pa je stavljal temu nasproti predlog, naj se nakupi 40 vagonov, kar je odbor nato soglasno sklenil.

Sele naslednjega dne 15. junija, torej dan po odborovi seji je bila pogodba za nakup galice s strani Kmetijske družbe podpisana in sicer po predsedniku Gustavu Pircu in tajniku g. inž. Rado Lahu. Ta pogodba pa se je glasila — ne na 40 vagonov, kakor je bil sklenil glavni odbor, marveč na 50 vagonov.

Navedbe g. zas. obtožitelja v zagovoru, ki ga je priobčil dne 7. marca t. l. v »Slovenkem Narodu«, torej niso točne, marveč so glede odločilnih okoliščin in zlasti glede datuma, kdaj je bila pogodba za družbo obvezno sklenjena, potrjene. Zlasti torej ne odgovarja resnici trditve zas. obtožitelja Gustava Pircu, da je onih 10 vagonov galice moral prevzeti na svoj riziko.

Dokaz vsem tem okoliščinam: Ing. Rado Lah, tajnik Kmetijske družbe, Janko Češnovar, knjigovodja Kmetijske družbe, zapisnik o seji glavnega odbora Kmetijske družbe z dne 14. junija 1922, sklepno pismo z dne 15. junija 1922, ki naj ga predloži zas. obtožitelj oziroma, ki naj se od Kmetijske družbe uradoma pribavi.

KDO JE ZALOŽIL KUPNINO?

Vsoto funtov, ki je bila za plačilo teh 10 vagonov galice potrebna, je nakupila Kmetijska družba s svojim lastnim denarjem oziroma kreditom. Vodil se je radi tega pri Kmetijski družbi na ime predsednika Gustava Pircu poseben tekoči račun. Glasom tega tekočega računa so se s strani Kmetijske družbe nakupili potrebni funti v času od 10. julija do 9. decembra in so znašali izdatki za nakup funtov z obrestmi ter vrnitvijo za zadnjih 10 vagonov po stanju 31. 12. 1922 skupno 983.588,78 Din. Te izdatke Kmetijske družbe pa je g. Gustav Pirc kril v l. 1922 le deloma in je znašal dne 31. decembra njegov debet-saldo 658.529,88 Din, torej do para toliko, kakor je »Slovenec« poročal.

Svoj dolg je zas. obtožitelj poravnal pri Kmetijski družbi šele 12. januarja t. l. Tega dne je zas. obtožitelj plačal celotni svoj dolg in je bil njegov tekoči račun tega dne popolnoma izravnal in zaključen.

Dokaz: Janko Češnovar, ing. Rado Lah ter knjige Kmetijske družbe, ki naj se pribavi.

CARINE PROSTO!

Kmetijska družba je zaprosila v Belgradu, da se ji dovoli uvoziti vseh 50 vagonov galice v Jugoslavijo brez vsakršne carine. Ta prošnja Kmetijske družbe je bila odposlana v Belgrad dne 18. julija 1922. Prošnja se je v Belgradu ugodilo v celem obsegu in se je glede vseh 50 vagonov galice dovolila oprostitve carine. Znašala pa je v onem času carina po 84 v od kg, pri 10 vagonih torej 84.000 K.

Kakor se je glasilo sklepno pismo glede vseh 50 vagonov na Kmetijsko družbo, tako se je izvršil tudi uvoz vseh 50 vagonov galice pod imenom Kmetijske družbe.

Onih 10 vagonov, ki jih je zas. obtožitelj rezerviral zase, je bilo deloma tudi vskladiščenih v skladiščih Kmetijske družbe, nekaj vagonov pa je bilo odprodanih in oddanih že na kolodvoru. Razpolagal pa je zas. obtožitelj glede teh vagonov sledeče:

KAM JE ŠLA GALICA?

4 vagona je oddal ljubljanskemu trgovcu g. Antonu Volti. Kakšna je bila glede teh 4 vagonov dogovorjena cena, o tem bo vedel pričati g. Anton Volta. En vagon je bil odposlan pod imenom Kmetijske družbe v Belgrad; plačana je bila ta galica po 52 kron za kg in sicer potom Kreditnega zavoda na naslov Kmetijske družbe, ki je ta znesek potem nakazala Gustavu Pircu. En vagon je šel v Zagreb in sicer tudi pod družbenim imenom na Savez hrvatskih seljaških združenj. Tudi ta vagon je bil plačan po 52 K za kg. Pri tem pa omenjam, da so bili nabavni stroški za galico približno 34 K za kg in je torej zas. obtožitelj zaslužil pri vsakem kg čistih 18 K, pri vagonu torej

180.000 K. En vagon je bil tudi še odposlan, a nisem mogel ugotoviti njegovega naslova. Trije vagoni so ostali še neodprodani in te tri vagona je zas. obtožitelj dne 14. februarja t. l., torej 5 dni za tem, ko je »Slovenec« objavil inkriminirani članek, odstopil Kmetijski družbi.

Tako vskladiščenje kakor tudi ekspeditivno galice je oskrbela Kmetijska družba s svojim osebjem in izstavila je tudi v lastnem imenu račune za Belgrad in Zagreb.

DOBER USPEH.

Uspeh »Slovenčevih« razkritij, ki so sedaj predmet obtožbe, pa je že danes za Kmetijsko družbo zelo razveseljiv. Ze gori sem pojasnil, da je bil tekoči račun Gustava Pircu, zadevajoč to kupčijo, pri Kmetijski družbi dne 12. januarja popolnoma izravnal, a tem, da je bil dolg, kakor so ga knjige izkazovale, popolnoma plačan. Dne 19. februarja torej 10 dni po objavi »Slovenčevega« članka, pa je zas. obtožitelj čutil potrebo napraviti s Kmetijsko družbo glede te kupčije nov obračun. Ta obračun se je sestavil tako, da je prevzel zas. obtožitelj nase najdražje plačane funte, ki so se bili s strani Kmetijske družbe za to kupčijo nakupili. Pustil se je tudi obremeniti za carino glede teh 10 vagonov in tako je izkazal drugi obračun v breme zas. obtožitelja Din 202.965,31. Za ta znesek se je pustil zas. obtožitelj z valuto 15. februarja 1923 obremeniti. Prepustil pa je, kakor že povedano, Kmetijski družbi tudi 3 vagona galice, ki jih tedaj še ni bil odprodal in sicer po ceni, ki se je na podlagi tega drugega obračuna izkalkulirala. S tem pa se je zas. obtožitelj že sam obsodil in mu »Slovenec« s svojimi očitki gotovo ni delal krivice. »Slovenčeva« poročila od 9. februarja je bilo torej netočno le v tem, ker je »Slovenec« trdil, da je zas. obtožitelj svoj dolg v celoti poravnal že 12. januarja t. l.

Dokaz vsem tem navedbam: Ing. Rado Lah, Janko Češnovar, Oton Smid, vodja blagovnega oddelka Kmetijske družbe, Anton Škerlj, skladiščnik Kmetijske družbe ter knjige Kmetijske družbe.

SE ENA KUPČIJA Z GALICO.

S sklepnim pismom od 12. 9. 1921 je kupil zas. obtožitelj Gustav Pirc 10 vagonov galice od Handelsgesellschaft Graz. Kmetijska družba sama je imela tedaj le 29 vagonov lastne galice in je bil vsled tega v l. 1922 v Sloveniji zelo obtežen primanjkljaj galice. Zas. obtožitelj pa je bil tisti, ki je poudarjal, ko je bila s strani Handelsgesellschaft, Graz stavljena družbi ponudba, da Kmetijska družba ne sme kupiti galice in da je ima že dovolj. Tudi teh 10 vagonov galice se je uvozilo v Jugoslavijo pod imenom Kmetijske družbe. Zas. obtožitelj je to galico prodal naprej pod imenom Kmetijske družbe na Hrvaško oz. Novi sad, kamor je bila galica tudi pod imenom Kmetijske družbe odposlana. Čisti dobiček, ki ga je predsednik Kmetijske družbe g. Gustav Pirc pri teh 10 vagonih dosegel, pa je znašal 950.000 kron.

Dokaz: Rado Lah, Janko Češnovar, Oton Smid, Anton Škerlj.

ŠE NEKAJ ZANIMIVOSTI.

Predmet obtožbe je nadalje tudi »Slovenčeva« napoved, da bodo druge zanimivosti iz pašalika g. Gustava Pircu še sledile. Da se »Slovenec« ne bo očitalo, da je ostalo v tem pogledu pri golih namigavanjih, moram navesti tudi še nastopna konkretna dejstva:

Leta 1919 je kupila Kmetijska družba 75 vagonov avstrijske galice. To kupno pogodbo je sklenila prve dni meseca januarja 1919. Kmetijska družba z zastopnikom trdke Ost-Verein g. Goldom. Kupno pogodbo sta podpisala takratni predsednik prelat Andrej Kalan in takratni generalni ravnatelj Kmetijske družbe Gustav Pirc. Cena galic je bila tedaj dogovorjena na K 7,75 za kg. Kmalu so pa došle cenejše ponudbe iz Nemške Avstrije in se je zas. obtožitelj res trudil, da bi kupčijo storniral. Na njegovo posredovanje je deželna vlada razpečevanje te galice v Sloveniji sploh prepovedala, s čimur je hotel ustanoviti nekako »vis majore«, ki naj bi Kmetijsko družbo te pogodbe oprostila. Nikakor pa ni bil zas. obtožitelj dolžan te galice prevzeti nase. Polagoma pa so cene galic poskočile na 10 K za kg in zas. obtožitelj je pri tej galici, ki jo je končno prevzel sam nase, zaslužil okroglo 1 milijon 190 tisoč kron. Od doseženega čistega dobička je bilo izplačanih zas. obtožitelju dne 7. 1. 1920 K 50.000, 23. 1. K 100.000 ter nakazanih K 238.354,40. Dne 10. maja 1920 je bilo vložnih na hranilno knjižico K 804.929,57, obrestni za l. 1920 so znašale od te vloge K 5.717,41. Za realizat te vloge se je kupilo 7 odstotno državno posojilo, ki ga hrani zas. obtožitelj, ki je svojčas izrečno prepovedal to posojilo knjižiti v dobro Kmetijski družbi. V rokah zas. obtožitelja samega je ostalo iz te kupčije torej 699.001 K 35 v.

VSE NA KREDIT KMETIJSKE DRUŽBE.

Pri tem pa pojasnjam, da se je vsa kupčija izvedla pod družbenim imenom in s družbenim kreditom. Za to kupčijo je namreč imela Kmetijska družba pri Kmetijski posojilnici kredit do 6 milijonov kron in je iz tega kredita izvrševala pod lastnim

imenom Kmetijska družba tudi vsa naznaka, ki so znašala že 12. l. 1919 tri milijone kron. V svojem zagovoru, objavljenem v »Slov. Narod« dne 7. marca 1923 se sklicuje zas. obtožitelj v svojo razbremenitev na nekako »garancijo«, ki jo je baje nasproti Kmetijski posojilnici on osebnost prevzel. Dejstvo pa je, da o kakih takti garanciji v kritičnem času, ko je kupčija kazala na izgubo, nikomur od Kmetijske družbe ni bilo nič znano. Pač pa je zas. obtožitelj narokoval uradnici Kmetijske družbe gđeni Idi Kuštrinovi neko tako garancijsko izjavo v mesecu juniju, ko se izgube pri tej kupčiji ni bilo več bati, datiral pa je to garancijsko izjavo s februarjem.

Dokaz: Ing. Rado Lah, Janko Češnovar, Ida Kuštrin, uradnica pri Kmetijski družbi, družbene knjige, ki naj se od Kmetijske družbe pribavijo.

KUPČIJA Z RIŽEM.

Leta 1915. je kupila Kmetijska družba na svoje ime od deželnega odbora v Brezovici večjo množino riža. Sklenila se je ta kupčija 17. avgusta 1915., ko je bil zas. obtožitelj sam na dopustu. Družba je dosegla pri tej kupčiji prebitek v znesku K 8.674,50, zas. obtožitelj pa si je pustil dne 29. 9. 1915 celo to vsoto — tedaj še v zlati valuti! — izplačati iz družbene blagajne z motivacijo, da je bila to njegova kupčija.

Dokaz: Isti kakor poprej.

ŠIKANIRANJE TAJNIKA KMETIJSKE DRUŽBE.

Resničnost očitkov, priobčenih v »Slovenec« dne 9. februarja pod naslovom »Kmetijska družba in Gustav Pirc«, nadalje v »Slovenec« dne 17. 2. 1923 pod naslovom »Pašičevanje« in končno v »Slovenec« dne 1. 3. 1923 pod naslovom »G. Gustav Pirc, predsednik Kmetijske družbe«, bi bila s tem popolnoma in dosledno dokazana in imam edino še dokazati glede teh člankov, da je zas. obtožitelj tajnika Kmetijske družbe g. ing. Rado Laha šikaniral. Da je tudi temu res tako, se sklicujem le na pričevanje imenovanega družbenega tajnika, ki bo mogel potrditi, da je moral v dobi, odkar službuje pri Kmetijski družbi, pretrpeti s strani zas. obtožitelja ob najrazličnejših prilikah in neprilikah vse mogoče šikane. Saj je zas. obtožitelj g. ing. Rado Laha celo javno naradel v letakih, ki jih je izdal l. 1920 pod naslovom »Škandal pri Kmetijski družbi«.

Dokaz temu: Ing. Rado Lah, Jakob Jan, posestnik in bivši predsednik Kmetijske družbe, Podhomom, p. Gorje, prof. Evgen Jare, podpredsednik Kmetijske družbe v Ljubljani.

»KUPČIJA« Z NEMSKIMI MARKAMI.

V svoji številki 52. od 6. marca t. l. je prišel »Slovenec« ošitek, naperjen proti zas. obtožitelju Gustavu Piru, da je l. 1920 g. Pirc naprtil Kmetijski družbi drago kupljene marke in da je pri tem znašala diferenca v škodo družbi okroglo 10 tisoč kron. Tudi radi tega očitka se čuti zas.

obtožitelj razžaljenega in sahteva kaznovanje. mo- jeja klijenta. Nastopam pa tudi glede te obdol- žitve dokaz resnice. Zas. obtožitelj je namreč leta 1920. Kmetijsko družbo potom Jadranske banke prisilil, da je morala kupiti njegove drage nemške marke, ko so bile povsod ceneješe. Kmetijska druž- ba mu jih je namreč morala plačati po K 2.05, ko bi jih tedaj drugod prav lahko dobila po K 1.95. Pri tem je bila Kmetijska družba v korist zas. ob- tožitelja oškodovana za okroglo 90 tisoč kron.

Dokaz: Ing. Rado Lah, Janko Češnovar ter knjige Kmetijske družbe.

KUPČIJE Z EMAJLIČANO POSODO.

Zas. obtožitelj je vložil tudi še tretjo obtožbo proti »Slovenec« in sicer radi članka, priobčenega dne 11. marca v številki 57. pod naslovom »Kako je predsednik Pirc delal v Kmetijski družbi kup- čijer«. V tem članku se očita zas. obtožitelju, da si je pri nakupu emajlirane posode izgovoril približ- no 7% cele kupnine zase kot provizijo. Tudi glede te obdolžitve, ki je morda med vsemi najtežja, ker je najbolj konkretna, nastopam dokaz resnice, kajti tudi ta »Slovenec« trditve odgovarja do pičice resnici.

V Dresdenu obstoji družba z omejeno zavezo »Triglave«. Eden izmed družabnikov in poslovo- dje te družbe je slovenski rojak Stanko Florjančič. Ta družba je ponudila meseca aprila l. 1922. Kme- tijski družbi večjo množino emajlirane posode in železnine. Dne 24. aprila 1922. je sklenil predse- dnik Kmetijske družbe g. Gustav Pirc v imenu Kmetijske družbe z družbo »Triglave« kupno po- godbo za približno tri vagone emajlirane posode. Pogodba se je dogovorila tako, da ima plačati Kmetijska družba posodo po predvojenih cenah s poviškom 2800%. Od tega poviška 2800% pa si je zas. obtožitelj izgovoril zase 200% kot provizijo. Izrečno se je tedaj s poslovo- djo družbe »Triglave« dogovoril, da bo družba »Triglave« teh na njega od- padajočih 200% nakazala njemu in sicer na bančni zavezi, ki ga bo on naznanil. To izplačilo se je imelo izvršiti, ko bi prodajalka dobila od Kme- tijske družbe kupnino izplačano.

Dokaz: Stanko Florjančič, trgovec in dru- žabnik tvrde »Triglave« v Ljubljani, Krekov trg, Anton Butera, uradnik ljublj. podružnice tvrde »Triglave« v Ljubljani, Krekov trg.

DVOJNA FAKTURA.

Družba »Triglave« je izstavila 29. maja 1922. glede zadavne emajlirane posode fakturo. Ta faktura ima za podlago povišek 2800% na pred- vojne cene. Poslana pa je bila ta faktura obenem z dopisom ddo. Dresden 29. maja l. 1922., ne na roke Kmetijske družbe same, marveč na naslov g. ravnatelja Gustava Pirea. Vsebuje pa ta dopis na prvem mestu nastopni pomenljivi stavek:

»V prilogi Vam pošiljamo našo končnovaljav- no fakturo za Vaše naročilo emajlirane posode, ki je sestavljena, kakor je bilo dogovorjeno, na pod- lagi poviška 2800% in Vas obenem vlnudno pro- simo, da nam ob priliki sporočite, na kakšen na- čin, da želite izenačenje razlike naših tozadevnih faktur.«

Glede na izgovorjeno provizijo je bilo treba namreč izstaviti dvojno fakturo: eno za Kmetijsko družbo na podlagi poviška 2800% na predvojne ce-

ne, drugo za ravnatelja Gustava Pirea na podlagi uistnega dogovora glede na izgovorjeno provizijo.

Po čudnem naključju pa je prišlo to pismo, ki je bilo sicer naslovljeno na zas. obtožitelja samega, v roke knjigovodje Janka Češnovarja, valed česar je uradništvo Kmetijske družbe prišlo na sled do- govorni proviziji.

ZNAČILNO PISMO.

Kot značilno poudarjam v tej zvezi dejstvo, da je vodil glede te kupčije zas. obtožitelj sam vso korespondenco. Večina pisem, naslovljenih v tej zadevi na družbo »Triglave« je pisanih od zas. ob- tožitelja samega lastnoročno. V svojem dopisu na- slovljenem na g. Florjančiča, od 23. novembra 1922. pravi zas. obtožitelj doslovno:

»Najprvo Vam sporočim, da pisma od »Tri- glave« doslej še ni videl noben družbeni uradnik in zaenkrat delam tajno kot družbeni predsednik.« Isto pismo vsebuje na koncu dostavek: »Za pisma zame je naslov: Ljubljana, Pokopališka cesta št. 6.« Takoj nato sledi še en dostavek, ki se obvidno na- naša na izgovorjeno provizijo: »O številkah, t. j. o Vašem dolgu ne morem pisati, ker nečem iskati podatkov po našem knjigovodstvu; sicer pa iz Va- ših knjig itak morete vse posneti.«

Dokaz: Citirana korespondenca, ki naj jo predloži sodišču zas. obtožitelj ter priča Stanko Florjančič in Janko Češnovar.

»SLOVENEČ« MORA BITI OBDOJEN.

V očiščem tem dejstvu se le čudim g. zas. obtožitelju, da mi daje s svojimi tožbami priliko resničnost vseh teh gotovo težkih obdolžitvev javno dokazati. Težko bi bilo najti principala, ki bi ho- tel takega poslovo- dja obdržati v svoji službi. Zas. obtožitelj pa je predsednik Kmetijske družbe, naj- važnejše kmetijske strokovne organizacije in je glede na značaj Kmetijske družbe njegovo mesto predvsem javnopravnega značaja. Izgleda, da g. zas. obtožitelj po izkustvih iz polpreteklega časa računa s tem, da odgovorni urednik »Slovenec« pred sodiščem mora biti obsojen.

Končno predlaga zagovornik, naj se z ozirom na javnopravni položaj g. zas. obtožitelja odstopijo vsi tozadevni akti tudi državnemu pravdnstvu, z ozirom na carinske zadeve pa pristojni finančni oblasti.

Temu predlogu zagovornika je sodišče ugo- dilo.

OBRAMBA.

Zastopnik zasebnega obtožitelja g. dr. Te- kavčič odgovarja na izvajanja obtoženega zastopnika, da se popolnoma strinja z njim v tem, da se dokaz resnice izvede do zadnjega, ker je tudi njemu mnogo lažje na tem, da svet izve, kako strašno in krut napad na zasebno čast in poštenje g. zasebnega obtožitelja se je s temi trditvami iz- vršil.

Ker je gradivo preobsežno, da bi se dalo na vse točke takoj izčrpano odgovarjati, se omejuje za- govornik le na sledeče točke:

G. Gustavu Piru so je nudila trikrat prilož- nost, da nakupuje galico. Prvo kupčijo je sklenil sporazumno s prelato Kalanom l. 1919. z neko graško družbo. Cena je bila dogovorjena po 8 K za kilogram. Ko pa je g. Pirc zvedel, da je v tej ceni vkalkulirana tudi še provizija za njega, so se

pogodili za ceno 7 kron 50 vinarjev, ker je g. Pirc provizijo odklonil. Te pogodbe pa odbor ni odobril z motivacijo, da je mogoče dobiti galico po 5 kron in 20 vinarjev na Dunaju. Ker pa je bila kupčija še obvezno sklenjena (brez odbora! op. ur.), jo je bilo treba stornirati in storno bi bil veljal Kme- tijsko družbo nad 700.000 kron. Da reši Kmetijsko družbo preteče izgube, je izjavil g. Pirc, da pre- vzame vso škodo na svoja ramena in je res vso kupčijo tudi sam izpeljal s svojim kreditom, ki mu ga je dovolila Kmetijska posojilnica osebno. Kupčija se je dobro obnesla, dobička pa ni spravil g. Pirc v žep, ampak je dal dobiček penzijskemu fondu uradnikov Kmetijske družbe.

»SLUCAJNO«.

Tudi naslednjo kupčijo z galico l. 1922. je iz- peljal g. G. Pirc čisto na svoj račun. Očita se g. Pircu, da je za nakup 10 vagonov galice zlorabil kredit Kmetijske družbe. To ni res ampak na svoj račun je sklenil kupčijo. Če pa je teh 10 vagonov prišlo v Ljubljano »slučajno« na naslov Kmetijske družbe, je, zato pa g. Pirc prav nič ne more.

VSE NA LASTEN RACUN.

Tudi glede ostalih očitanih kupčij je položaj tak, da je g. Pirc sklenil vse kupčije na svoj lasten račun. Za vse kupčije si je prekrbel svoj privatni kredit, kar lahko potrči ravnatelj Kmetijske po- sojilnice g. dr. Kersnik isto velja tudi glede nem- skih mark in glede dobave emajlirane posode. Pri zadnji kupčiji sploh govora ni o kakih provizijah. — (Proti dr. Natlačenju:) Nikar se ne smejte! Tista pisma, na katere se sklicujete, poznam, pa ni tako, kakor V pravite!

G. PIRC GOVORI.

Glede kupčije z rižem zagovornik nima po- trebnih podatkov pri roki. Zato prosi, da sme po- jasniti zadevo g. Pirc sam.

G. Pirc: To je bilo med vojno. Zadeva je bila znana tudi ranjemu dr. Lampetu in mi smo riž res kupili. Napravili smo tudi dobiček, iz do- bička pa je kupil avtomobil, ki je bil potreben, mnogo riža pa se je razdelilo tudi med uradnike zastonj. O kakem posebnem dobičku za mojo osebo ni niti govora.

Predsednik objavi po sklepnem govoru g. Pirea, da se obravnava v svrhu zaslišanja pri preloži na nedoločen čas.

LAHKO NAGNENJE K PREHLAJENJU? Pre- velika občutljivost? Bolčine očiščuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdat- nejši in boljši kakor francosko žganje. Kot ko- smetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi. Z omolom in pošteno 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 Din; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 208 Din in 5% doplačila razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatro št. 134. Hrvaško.

BUDDHA
AKO PIJEŠ, BUDDHA ČAJ
VŽIVAJ SE NA ZEMLJI RAJ!
TRADE MARK

PALMA
kaučuk potpetnike
in potplate
Prednosti!
Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od kozel
Varstvo
proti vlagi
i mrazu!

Šivilja za perilo
se priporoča za delo po hišah. — Naslov pove uprava lista pod št. 1571.

Pomočnika za mlin
sprejem takoj. Ima hrano, stanovanje in plačo po dogovoru. — Sušnik Peter, mlinar, Bistra 11, Borovnica. 1451

MLADENIČ
vešč knjigovodstva in bilance, išče me- sta pri kakem denarnem zavodu ali pod- letju. — Nastop službe lahko takoj. Cenj. ponudbe na upravo lista pod A.R. 1570.

ABSOLVENTINJA
konservatorija v BRUSLJU daje pouk v francoščini, petju in igranju na glasovir. Miklošičeva cesta št. 8, II. nadstropje.

Iščem mesta
kot oskrbnik na deželi ali pa v zasedu v najem kako večjo kmetijo. — Naslov pove uprava lista pod št. 1572.

DRUŽABNIKA
SPREJMEM v dobro idočo trgovino v centru Ljubljane. — Potreben kapital 300.000 — 400.000 dinarjev. — Ponudbe na upravo lista pod »SIGURNO 27«.

Dobro upeljano in znano EETON- KO in ZIDARSKO PODJETJE SPREJME

POZOR TRGOVCI!
Najboljše blago, kot:

DRUŽABNIKA (DRUŽABENICO)
s kapitalom najmanj 25.000 do 75.000 Din.
Ponudbe na upravo lista pod »Be- lionsko in zidarsko podjetje št. 10«.

koruzo, žito itd.
pošilja po dnevnih cenah BARTOL JESENOVSKI. — Import, Export živežnih potrebščin. RUMA. Srem Šiška — Sv. Jerneja cesta št. 231.

Vsled opustitve
PAPIRNATE TRGOVINE nudim cen. odjemalcem sledeče predmete po ZNATNO ZNIZANIH CENAH: Svičeni papir sortirane barve. — Perje in žica za umetne cvetlice. — Krep-papir v rolah. — Kredenci papir v polah in v rolah. — Taftni papir. — Pismeni v škati- lah 100/100, v mapah 10/100, fini v kasetah. Pivnik la in navadni za šolarje. — Ri- salni papir vse velikosti. — Svinčniki na- vadni, Hardtmuth, Noris, tesarski, ko- pirni vseh vrst. — Peresa mešana, klaps, aluminij, za okroglo pisavo. — Radirke Tabletten, Keltumi, Ideal. — Kreda v kartonih po 12 in 50 kosov. — Šolske mape in zvezki vseh vrst. — Ravnila in šolske škatljice. — Odjemalne, trgovske in prepisne knjige. — Raznovrstne raz- glednice. — Kuverte trgovske, uradne in sodnijske (Akten). — Venčki in šopki za neveste in birmance. — Rožni venčki in denarice za birmance. — Note vse vrst in velikosti. — Pečatni vosek. — Ker so cene res nizke, je v lastnem interesu vsakega, da si blago preskrbi, dokler traja zaloga. **URAN - PAPIR** LJUBLJANA, Mestni trg št. 11.

ROGAVICE, ROKAVICE
na več z. z. za pri tvrdki
A. & E. Skaberné Ljubljana
Mestni trg 10

POTREBUJEM VEČJO
svečarsko napravo
Ponudbe strokovnjakov s prora- čunom na oglas, zavod SCHMOL- KA, NOVI SAD, Futoški pot 2.

POZORI!
Kupujem stare OBLEKE.
ČEVLJE, POHIŠTVO itd.
Grem tudi na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29.

Kupim dobro ohranjeno
TRANSMISIJO.
Ponudbe na I. AVGUSTIN, Spod. Šiška — Sv. Jerneja cesta št. 231.

SRAJCE (ženske)
iz najfinejšega platna, NA- PRODAJ. Lepodvorska uli- ca št. 175. 1579

PRODAJALKO
prvovrstno moč, za trgovino z mešanim blagom. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1591.

RAZGLEDNICE
azlične vrste, pisemski, pisalni, trgov- ki, svilen, gladilni in stekleni papir. — Šipke za stelaže, vpisalne knjige in žico za cvetlice priporoča tvrdka
OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA
SV. JAKOBA TRG 9.

ISCEM za takojšnjo in poznejšo dobavo
smrekovega lubja
zdravega, suhega. Ponudbe le z navedbo najnižje cene in množine (brez navedbe cene in množine ne odgovarjam) — na upravo »Slovenca« pod Lubje 1923-1550.

Enodružinska hiša
z VRTOM NAPRODAJ v ROŽNI DO- LINI št. 106 pri »Marjaku« za ZNIZANO ceno. Stanovanje na razpolago. Ravno- tam so naprodaj parcele, ležeče v STO- ZICAH po 15 dinarjev za m².

POZOR! Nizke cene!
Oglejte si veliko zalogo otroških vo- zičkov, dvokoles, motorčkov, šil- valnih strojev in pnevmatike. — »TRIBUNA« tovarna dvokoles in otroških vozčkov. — LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Lepo POSESTVO
na periferiji mesta Ljubljane, zelo UGODNO NAPRODAJ. Obstoji iz dveh hiš, prostornega skladišča, z velikim hle- vom in nekaj vrta. Proda se tudi de- ljeno. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 1398.

7 stavbenih parcel
NAPRODAJ. — Velikost od 500—800 m² parcele leže pri Zeleni jami. — Cena je za 1 m² 30.— Din. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1525.

POZOR AMERIKANCI!
Popolnoma
ново hišo prodam!
podobno vili, s takoj prostim stanova- njem (5 sob in pritlikline) v prijaznem kraju na Gorenjskem, 15 min. od postaje, pripravno za vsako obrt. Poleg precej sveta. — Ponudbe pod šifro »HISA« na upravo »Slovenca«. 1439

ŽAGO
na stalni vodi, 15 minut od kolodvora, s tremi listi in cirkularko, v bogati gozdni okolici, ODDAM radi prevzetja drugega podjetja v najem za deset let. Ponudbe pod »ŽAGA 150« na upravo.

„DIAMALT“
Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlan, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Va- rujte se ponaredb v prahu ali tekočini!

Inserirajte v „Slov neu“!

SEMENA,
vrtnice in sadno drevje
se dobe pri »VRT«, DZAMONIJA IN DRUGOVI, dr. z o. z. Maribor, Čopova ulica. Zahtevajte CENIK!

KRTAČE
ribarice, likarice, blatarice, sobne, ma- zalke, omela, motvoz (špaga), čevljarsko prejo, ščetine, vosek, lesene cveke, pipe za sode itd. priporoča tvrdka
OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA
SV. JAKOBA TRG 9.

Dr. Pavel Furamovič se je preselil

na Aleksandrovo cesto šte. 7./I. in tam redno ordinira od
9 do 11 dopoldne in od 2 do 4 popoldne. — Telefon šte. 354.

Inserirajte v „Slovencu“!

Podpisani naznanjam vsem sobratom, sorodnikom in
znancem, da je danes v Gospodu zaspal prečastiti gospod

Jožef Golmajer

župnik v pokoju v št. Vidu pri Stični

Pogreb bo v št. Vidu pri Stični v četrtek ob 10. dop.
Priporočam ga v molitev.
Šmarje, dne 20. marca 1923.

FRANC PEŠEC, dekan.

Duhovnim sobratom, sorodnikom, bivšim župljanom na
Vašah in vsem znancem naznanjam tužno vest, da je prečastiti gospod

Jožef Golmajer

župnik v pokoju

dne 19. marca ob 5. uri popoldne, previden s tolažili svete
vere, v Gospodu zaspal. — Pogreb preč. gospoda bo v četrtek
dne 22. marca ob 10. uri dopoldne na župno pokopališče.
Št. Vid pri Stični, dne 19. marca 1923.

LOVRO KOS, župni upravitelj.

V globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem,
da je naša ljubljena hčerka, oziroma sestra, teta in sva-
kinja, gospodična

Tilka Schunk-ova

danes, dne 19. marca, ob pol 6. uri zvečer, po daljši bolezní,
previdena večkrat s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo, dne 21. marca
ob 2. uri popoldne iz deželne bolnišnice k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 19. marca 1923.

Žalujejoč rodbini SCHUNKO in PELICON.

Na sv. Jožefa dan je po dolgi bolezní, previ-
dena s sv. zakramenti za umirajoče, umrla v Šmart-
nem pri Kranju naša ljuba hči, oziroma sestra

Marija Šarec

Dne 21. marca bo v župni cerkvi v Šmartnem
pri Kranju zadušno opravilo za pokojnico, nato se
prepelje v njen rojstni kraj Homec pri Kamniku, kjer
bo pogreb v četrtek 22. marca ob 10. dopoldne.

Marija Šarec, mati. Alojzij in Janez Šarec, brata.

Potrži neizmerno žalost naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskrenoljub-
ljeni, nepozabni soprog, ožir. oče, brat, svak in stric, gospod

Janko Jagodič

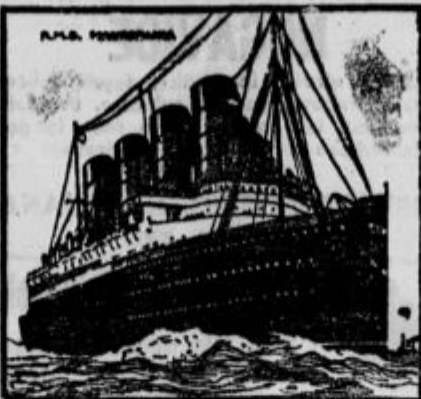
trgovski zastopnik

danes ob 10. uri dopoldne po kratki, mučni bolezní v 54. letu
starosti, previden s tolažili sv. vere, blaženo v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo dne 21. marca
1923 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Gosposvetska cesta
šte. 10, na pokopališče k Sv. Križu.
Priporočamo ga v blag spomin!

V Ljubljani, dne 19. marca 1923.

ANA JAGODIČ, roj. HARIŠ, soproga; ELZA JAGODIČ, hči;
rodbina HARIŠ.

Brez drugega obvestila.

Cunard Line

Najhitrejši parniki sveta. Direktna pot
niška in tovarna vožnja od

Harburga in Cherbourga za
Ameriko in Canada

4 dimniki, 5 1/2 dneva, lastne kabine za
potnike III. razr. Potnike odvedo izku-
šeni uradniki do luke ukrcanja ter jim
nato dragevolje nudijo vsako pomoč.
Pojasnila daje:

CUNARD LINE

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
Jugoslovanska banka d. d. Zagreb.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 26.

Poravnajte naročnino!

BIČEVNIKE

prave tržajke in razne BICE (gažle)
dobavlja vsako množino veletrgovina
OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA
SV. JAKOBA TRG 9.

Namočena POLENOVKA
se dobi vsako sredo in petek pri
tvrdki FR. KHAM, naspr. Uniona

*Svila, čipke
modni nakit!*

A. Šinković nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

KUPUJEM po ugodnih cenah

kostanjeva drva

Ponudbe z navedbo množine vagonov
in cene franco vagon na lesno tvrdko:

Ernest Marinc, Celje

Kapucinska ulica št. 3, I. nadst.

Z »Oreal Hené«

barvam sive lase v vseh barvah —
(tudi modnih). — Izdelujem vsa LASNA
DELA. — M. PODKRAJŠEK, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta. 1206

Cement, gips, apno

romancement, strešno lepenko,
karbolinej, drvocement, wat-
proof gips-plošče, umetno gno-
jilo, eternit (Hatschek) itd.

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in drug

LJUBLJANA, Miklošičeva
cesta šte. 13.

FINO MAST

za USNJE, čistilo lirijs, Jadran in Ci-
puljin, čistilo za KOVINE ter toaletno
MILO nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA
SV. JAKOBA TRG 9.

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da nam je naš srčnoljubljeni
soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Artur Tomažič

v ponedeljek, dne 19. t. m. po dolgi mučni bolezní, previden s tolažili
sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v sredo dne 21. t. m. 1923.
ob pol 5 uri popoldne iz hiše žalosti sv. Petra cesta 2 na pokopališče k
sv. Križu. — Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 23. t. m. ob
8 uri zjutraj v cerkvi oo. frančiškanov.

Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, dne 19. marca 1923.

Globoke žalujejoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Generalno zastopstvo za Slovenijo Občne zavarovalnice Ass'curazioni
Generali v Trstu naznanja, da je njen zvest sotrudenik, gospod

Artur Tomažič

po dolgi mučni bolezní danes preminul.

Pogreb pokojnega mnogoletnega zaslužnega uradnika našega zavoda
se bode vršil v sredo dne 21. t. m. ob pol 5. uri pop. iz hiše žalosti Sv. Petra
cesta št. 2.

Blag mu spomin.

Ljubljana, dne 19. marca 1923.

Tužnim srcem javljamo svim rodjaci, prijateljima i znancima, da
nam je preminula supruga, majka, kćerka i sestra gospodja

Slava Žagar rodj. Mudrovčič

dne 18. marta 1923 u 7 sati večer nakon duge i teške bolesti providjena
sv. otajstvima umirućih u 31 godini života blago u gospodinu preminula.

Smrtni ostaci neprežaljene pokojnice sahranit će se dne 20 marta 1923
u 4 sata popodne na župnom groblju u Prezid.

Ante Žagar,
suprug.

Franjica ud. Mudrovčič,
majka.

Venceslav Mudrovčič,
kr. kotar sudac
brat.

Nada, Boris, Vera, Tonko,
djeca.

Marica ud. Klepac,
Danica Mudrovčič,
sestra.

BUTONIA d. d.

tovarna gumbov, roženih in kovinskih izdelkov
Horvačanska cesta 29 ZAGREB Telefon 12-93

Izdeluje:

gumbe, glavničke, cevke za smodke in svačice, okove za konjske opreme, okove za pohisto, briske potrebščine.

Prevzema naročila za:

ulivanje kovin, poniklanje, pomešanje, vazenje, stikanje, izteganje, vrezavanje, struženje.

Kupuje:

Stare kovine, macesnino in pakfong.

UGODNA PRILIKA!

Slavnemu občinstvu in cenjenim svojim odjemalcem
v ljubeznivo naznanjam, da se vrši vsled preselitve trgovine

RAZPRODAJA

vsega manufakturnega blaga po znatno nižanih cenah.

Anton Schuster
Stritarjeva ulica 7.

Kolesa - bicikli

se po nizkih cenah razprodajajo, dokler traja zaloga. — Ne zamudite prilike. — Velika zaloga najboljših šivalnih strojev, 10letna garancija.

Jos. Šelovin-Čuden
LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

PRODAJALKO

boljšo moč, sprejme modna trgovina

I. Kette

Osebnih ofert dnevno od 1 do 2 pop.

ELIN, družba za električno industrijo d. z. o. z.

ELIN gradi električne centrale.

ELIN proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke.

ELIN projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektrotehniko.

Tehnične pisarne
in zaloge:

Ljubljana, Dunajska cesta palača Ljubljanske kreditne banke,
Mar bor, Veštrinska ulica 11.

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosni po udobnosti, čistoči in po izborni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list. 145.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Belgrad, Palata Beogradske Zadruga.

NOGAVICE

ženske, otroške in moške, žepne robce, asne trakove, gumbe, sukanec, bombaž, ezonino, ter drugo kratko robo in galanterijsko blago kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA
SV. JAKOBA TRG 9.

Korenje, pesa, čebulček

in tudi vsa druga semena najceneje in najboljše pri

Sever & Komu, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Mizarskega poslovođjo

za specialno izdelovanje oken in vrat (stavbno mizarstvo)

1886

tovarna v Zagrebu.

Reflektira samo na prvovrstno moč. — Podrobne pismene ponudbe na

„INTERREKLA“ d. d. Zagreb

Illica 21 pod šifro:

„Stolar II-E-34.“

Primerno delavnico

IŠCEM poleg tekoče vode v Ljubljani ali okolici. — Najemnina je postranska stvar. — Pismene ponudbe se prosi pod šifro „BARVAR 1512“ na upravništvo „Slovenca“. 1512

Smoldnik

DINAMON, (proti dovoljenju županstva), VZIGALNE VRVICE i. dr. vedno na zalogi pri

Fran Stuplja, Ljubljana
GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 1.

Trgovina z poljedelskimi stroji in železnino. — NAKUP STARIH KOVIN in ŽELEZA. 1481

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.

KLEPARJI:

Remžgar & Smerkol, Florjanska ul. 13
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kollarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:

pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarne stroje popravlja in prenavlja Ludovik Baraga, Šelenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:

Jean Schreya nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče št. 5.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:

Kumovar Ivan, Stari trg št. 10.

STAVB. IN OALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fucha, Ljubljana, Mirje št. 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:

„Orient“ d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463
Ranzinger R., Cesta na ruž železn 7-9.

TROOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TROOV. Z DEŽNIKI IN SOLNCNIKI: Mikuš L., Mestni trg 13.

TROOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Erjavec & Turk pri „Zlati lopati“, Valva-zorjev trg št. 7.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17.

Opremo za železnice in poljske železnice

tračnice z malimi pritiskalnimi ogibalniki, pragibalni vozovi, vozički za rudnike in opekarnice, dvodelni vozovi za prevoz drv, lokomotive, bagerji za vse vrste tirov in tipov, dobavljajo po ugodnih cenah takoj s skladišča AKCIJSKO DRUŠTVO za železniške in prometne potrebščine, ZAGREB, Draškovičeva 25

Telefon 3-51

Brojavi Afeb Zag eb

A I 166-21—103.

DRAŽBA ZAKUPA.

V zapuščinski stvari po dr. Ivanu Oražnu iz Ljubljane se bodo z odobritvijo okrajnega sodišča v Ljubljani

v nedeljo, 25. marca 1923 ob 11. uri dopoldne

na licu mesta v Ljubljani na Dolenjski cesti št. 23 (na Zelenem hribu) oddale v zakup za leto 1923 tistemu, ki bo največ ponudil, v zapuščino spadajoče zemljiške parcele in sicer travnik in njiva na Hribu, travniki pod dolenjskim kolodvorom, travniki na Rakovniku in travniki v Mestnem logu.

OKRAJNO SODIŠČE V LJUBLJANI, ODDELEK I.,
dne 5. marca 1923.

Pri nizki ceni

Ign. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom za moške in ženske, kravatai na debelo in drobno.

Največja zaloga potrebščin za krojače in šivilje.

Vinski veletrgovci!

NAPRODAJ je TAKOJ radi preselitve v inozemstvo

lepa vinska klet

z inventarjem ter nedovršenim nadstropjem na glavnem trgu Ormoža, torej v neposredni bližini ljubomskih vinogradov. Zelo pripravno kot filialka vinskih veletrgovcev iz Kranjske. Informacije daje STANKO GRIVEC, Ormož. 1559

Tvrdka Kosta Vukašinovič trgovina

modernih čevljev in usnjatih izdelkov

Zaloga in samoprodaja tvornice „PETOVIA“, usnjarska industrija d. d. v Ptuju.)
naznanja cenjenemu občinstvu

otvoritev trgovine

v sredo dne 21. marca

v palači LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE na Dunajski cesti

Točna posrežba!

Solidne cene

ZASTOPNIKA

za slovensko ozemlje, sedež Ljubljana in Maribor, iščemo. Ponudbe samo za dobro vpeljane moči sprejema

Šentjanški premožovnik And. Jakil, Krmelj, Dol.